

ЛэжъапкIэм тегушылагъэх

Тыгуасэ АР-м и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан Адыгэ Республикэм ипрофсоюзхэм я Федерацие иллыкIохэр ригъэблэгъагъэх. ЗэлукIэгъум хэлэжъагъэх Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, министрэхэм я Кабинет хэтхэм ащыщхэр. Бюджетым епхыгъэу Iоф зышIэхэрэм ялэжъапкIэ изытет анахъу лъэныкъуитIур зытегушылагъэр. Гъэсэныгъэм, медицинэм, культурэм, социальнэ лъэныкъохэм япхыгъэ учреждениехэм яIофышIэхэм ялэжъапкIэ мы илэсым кыыхъоштыр зыфэди-зым, Iофхэм язытет зыцагъэгъуазэмэ ашIоигъоу кызырелэгъагъэхэр Федерацием ипащэ кыыхигъэщыгъ.

— А Iофыгъом шъо шъуи-закъоп, тэри тегъэгумэкIы, — кыIуагъ Тхьаклушынэ Аслъан лIыкIохэм закыфигъазэзэ. — Гупчэм унашъо кызырэтфисыгъэ закор арэп лэжъапкIэхэм тагъэгумэкIыным лъапсэу фэхурэр. Цыфхэм мэкIэ дэдэу кызырэгъахъэрэр, ащ урыпсэуныр зэрэкиныр кыдгурэIо. Ащ фэшI хэкIыплэхэм талгъэху, шапхъу кыагъуцугъэхэм мы илэсым кыкIоцI зэранэгъэссыттым тыпыл.

АР-м финансхэмкIэ иминистрэу Долэ Долэтбый кызыри-гуагъэмкIэ, лэжъапкIэм епхыгъэ унашъоу УФ-м и Президент кытыгъэр республикэм шыгъэцэклагъэ хъуным пае пстэумкIи сомэ миллион 859-рэ ищыклагъ. Ащ шыщэу сомэ миллиони 150-р бюджетым шагъэнэфагъ, миллион

200-м ехъурэри кыагъотыгъ, зыщыкIэхэрэр сомэ миллион 482-рэ. АщкIэ УФ-м финансхэмкIэ и Министерствэ Iэпы-Iэгъу кыагъхъуну ищыкIэгъэ тхылгъхэр министрствэхэм кыагъагъэзырыхи атIупшыгъэх. Социальнэ политикэр къралыгъом зэрэщытэу щыпхырышыгъэным епхыгъэ Iофтхъабзэхэм апIухъану агъэнэфэгъэ сомэ миллиард 60-м шыщэу сомэ миллиони 131-рэ ныIэп Адыгеим кыфэклау-гъэр. Ар республикэмкIэ мэкIэ дэд.

Нэужым гъэсэныгъэм, медицинэм, культурэм, социальнэ Iофхэм афэгъзэгъэ министрствэхэм япашэхэр кызыгъушыIэхэм лэжъапкIэм зыщы-хагъэхон алгъэкIыгъэ лъэны-къохэри, ащ пIухъашт ахыщэр кызыдикIыгъэри, джыри щы-клагъэхэр зыдэщыIэхэри профсоюзым илIыкIохэм кыалгъэгъэлэсыгъ.

Цыфхэм яфэIо-фашIэхэр, анахъу псауныгъэм икыэухъумэнкIэ, гъэцэклагъэхэ зэрэхъурэми, кадрэхэм алгъэныкъокIэ Iофхэм язытети лъэныкъуитIур тегушылагъ. АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат гушыIэр зештэм, лэжъапкIэм кызырэгъахъорэм даклоу цыфхэм яфэIо-фашIэхэр медицинэм иIофышIэхэм зрагъэцэклэрэм нахъ лъэшэу зэрэлпылгъэштхэм кыкIыгъэтхыгъ, поликлиникэхэм ащкIэ щыклагъэхэр мымакIэу зэряIэхэм министрэм ыналэ тыраригъэдзагъ.

ХЪУТ Нэфэст.

Медалэу «Адыгеим и Щытхъузахъ» зыфиIорэр Г.М. Кошаковым фэгъэшъошэгъэным ехылагъ

Хэгъэгъу зэошхом илгъэхан лIыхъужыныгъэу зэрихъагъэм, ныбжыкIэхэр яхэгъэгъу шIу алгъэгъоу пIугъэнхэм илахъ зэрэхишIыхъэрэм ыкIи илгъэсыбэрэ Iоф зэришIагъэм апае медалэу «Адыгеим и Щытхъузахъ» зыфиIорэр **Кошаков Григорий Михаил ыкъом** — Хэгъэгъу зэошхом иветеран фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЪАКЛУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекгуапэ,
гъэтхапэм и 4, 2013-рэ илэс
N 27

Адыгеим и Лышъхъэ

рээзэныгъэ тхылъ кыыфагъэхыгъ

Урысыем кушъхъэфэчъэ спортмкIэ и Федерацие ипащэхэм ярээзэныгъэ тхылъэу Адыгеим и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан ыцIэкIэ кы-кIуагъэм кушъхъэфэчъэ спор-тым республикэм хэхьоныгъэ

щегъэшIыгъэнымкIэ гъэсэны-гъэ пытэ зэрадырилэм фэшI зэрэфэразэхэр кышчалэ.

Республикэм и Лышъхъэ ыцIэкIэ кыагъэхыгъэ рээзэ-ныгъэ тхылъым Урысыем кушъ-хъэфэчъэ спортмкIэ и Феде-

рацие игенеральнэ пащэу Влади-мир Вагенлейтнер зэрэщы-хигъэунэфыкIырымкIэ, кушъ-хъэфэчъэ спортмкIэ урысые, дунэе зэнэкъокъухэр шэпхъэ лгъагъэхэм адиштэу Адыгеим щызэхашэх. «Ащ ишIуагъэкIэ кушъхъэфэчъэ спортыр лгъэ-пIагъэхэм анэсын елъэкIы», — кыIуагъ Владимир Вагенлей-тнер.

Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэ
ипресс-кыулыкъу

Тарифхэм, хэкIым иугъоин, нэмыкI Iофыгъохэр

Адыгэ Республикэм имини-стрэхэм я Кабинет зичэзыу пла-нернэ зэхэсыгъоу тыгуасэ ила-гъэр зэришагъ АР-м и Прави-тельствэ и Тхьаматэу Къум-пIыл Муратэ.

ПсэупIэ-коммунальнэ хъыз-мэтым ыльэныкъокIэ шыIэ та-рифнэ политикэм зэрымгъэрэ-зэрэр, гумэкIыгъом идэгъэзы-жын къралыгъом ишъолгыр-хэм анаIэ тырагъэтын зэрэфаер кыыхигъэщыгъ Урысые Феде-рацием и Президентэу Влади-мир Путиным. АщкIэ пшгъэ-рылгъ гъэнэфагъэхэр кыгъэу-цугъэх. Мыщ епхыгъэу Ады-геим иIофхэм язытет зыфэдэм, гумэкIыгъохэр кыэуцухэмэ АР-м и Премьер-министрэ кыагъэуцухэмэ.

Уасэхэм ягъэнэфэнкIэ кърэ-лыгъо гъэIорышланIэу респуб-

ликэм шыIэм ипащэу Хъэпэе Азмэт кызыригуагъэмкIэ, илгъэ-сэу тызыхэтым псэупIэ-комму-нальнэ хъызмэтым ыльэны-къокIэ шыIэ тарифхэм арасэ кызыщыдэкIоагъэу агъэунэ-фыгъэхэр Хъэкурынэхъэблэ ыкIи Майскэ кыоджэ псэупIэхэр арых. Майскэ псэупIэр пштэ-мэ, псы чыIэм ыуасэ сомэ 17 хъуштыгъэмэ, сомэ 18,25-рэ хъугъэ. Ар кызыхэкIыгъэр мыщ Iоф шызышIэщыгъэ гъэ-IорышIэпIэ компаниер банкрот хъуи, нэмыкI кызырэгъагъэр ары. Экономикэ кыэгъэлгъэ-гъонхэм адиштэу ащ осакIэхэр ыгъэуцугъэх. Хъэкурынэхъэблэ кыоджэ псэупIэм зы нэгъырым ыгъэфедэрэ псыр (сметчик зэ-рымытхэр) кубометри 6,3-рэ хъуштыгъэмэ, кубометри 7,1-м кIэхъагъ. НэмыкI кыэгъэлгъэ-

гъонхэмкIэ республикэм ит му-ниципальнэ образованиехэр зэкIэ шапхъэу шыIэхэм адеш-тэх. Псым ыуасэкIэ Адыгеим шыIэ тарифхэр гъунэгъу шъо-лырхэм ялытыгъэмэ, зэрэ-нахъ макIэр кыыхэбгъэщын фае. ГушыIэм пае, Красногвар-дейскэ районым псы чыIэм изы кубометрэ сомэ 18 ыуасэ-мэ, Усть-Лабинскэ районым хэхъэрэ псэупIэхэм ащиуасэр сомэ 20-м ехъу. Федеральнэ гупчэм унашъоу ышIыгъэм диштэу 2013-рэ илгъэсым бэ-дзэогъум и I-м кыыщегъэ-жъагъэу тарифхэм арасэ кы-хэхъошт. Ащ нэс уасэхэм зы-кыаIэтыштэп.

— ПсэупIэ-коммунальнэ хъызмэтым ыльэныкъокIэ шыIэ уасэхэр экономическэу кыэгъэ-штыпкыжыгъэнхэ фае. — Уасэхэм лгъэшхэр кызыахъыкIэ, цыф кызырэгъагъэхэм ар зэха-шIэшт, шыIэкIэ-псэукIэ амалэу яIэр нахъ дэи хъушт. Ащ фэшI цыфхэм тиягъэ ятымыгъэкIэу, яшIоигъоныгъэхэр кыдэтлгы-тэзэ хэкIыплэхэм тясэн фае, — кыIуагъ КъумпIыл Муратэ.

(ИкIэух я 2-рэ н. ит).

Тарифхэм, хэкIым иугъоин, нэмыкI Ioфыгъохэр

(А 1-рэ нэкIуб. кыщещэжэ).

ЯтIонэрэ Ioфыгъоу кызырэрэугоигъэхэр зытегушылагъэхэр псэупIэхэм ясанитарнэ зытет нахьышIу шыгъэныр ары. АР-м и Премьер-министр анахъу ыналэ зыгыридагъэр кьалгъу Мыекъуапэ кыпэлблгъэ мээхэм хэкIыр бэу зэрахэлым игумэкIыгъу ары. Мы чыпIэхэр цIыф кIуапIэх, бэмэ защагъэпсэфы. Ау ахэм ауж хэкIу кьанэрэр бэ дэд. Хэта ар зыугъоин ыкIи Iузышын фаер? Къэлэ администрацием, республикэм зекIонымрэ курортхэмрэкIэ и Комитет, АР-м мээ хызмэтымкIэ игъэлорышIапIэ, нэмыкIэхми мы гумэкIыгъом идэгъэ-зыжынкIэ ялофшIэн нахь агъэлъэшын зэрэфаер, джыр уахъгъ ахэм япшгъэрылхэр зэрагъэцакIэхэрэм зэрымгъэразэрэр КъумпIыл Мурат кыыхигъэщыгъэх. Джащ фэдэу гъатхэм шыхьафхэр, ащ ауж «Псауныгъэм имафэхэр» зэхэцгъэнхэ зэрэфаер кыIуагъ.

Муниципальнэ образованиехэу ыкIи псэупIэхэу санитарнэ шапхэхэм адимыштгъэрэм «ялофшIакIэ» зыдашIэжыным фэшI

хэкIыбэ зыдэшыIэ чыпIэхэм сурэтхэр ате-хыгъэхэу, электроннэ шыкIэр агъэфедэз ахэр пащэхэм афарагъэхьынхэ зэрэфаер, ежы ышхьэкIэ ащ зэракIэтхэжыштри АР-м и Премьер-министр кыIуагъэх.

— МыщкIэ дэгъоу ыкIи дэу Ioф зышIэрэ муниципалитетхэр кьэдгъэлъэгъонхэ фае. Щысэ зытепхын плъэкIыштрихэм ялофшIэн зэрэзэхашэрэм адрэхэр кIэлъырышIыхьэхэ акIэхьажынкхэр пшгъэрылх шгъаI, — кыIуагъ КъумпIыл Мурат.

АР-м и вице-премьерэу Алексей Петрусенкэм кызырIуагъэмкIэ, лэжыпкIэм итынкIэ республикэм чыфэ тельэп, Ioф зымышIэхэрэм япчгъагъ процент 1,5-м кIахъэ.

Гъогу Iупэхэм шапIэхэр, зыгъэпсэфыпIэ чыпIэхэр ащыгъэпсыгъэнхэм, шапхъэу шыIэхэм адистгъу ахэр зтэгъэпсыхьэгъэнхэм, нэмыкI Ioфыгъохэм зэхэсыгъом хэлэжыгъэхэр атегушылагъэх, ахэм япхыгъэу унэшгъо гъэ-нфагъэхэри ашыгъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

ПэшIорыгъэшъэу Ioф адашIэшт

Адыгэ Республикэм ныбжьыкIэ IoфхэмкIэ и Комитет мы мафэхэм Кошхьаблэ зэхэсыгъо шызэхышагъ. 2013-рэ илгъэсым пшгъэрылхэу ялэхэм, илгъэс кьэс зэхашэрэ Ioфхьабзэхэу «Къыхэгбан уижъуагъо», «КВН-м иеджапI», «Шэн дэйхэр зэрымыл класс» зыфилохэрэм ыкIи нэмыкIхэм язэхэщэн тегушылагъэх.

НыбжьыкIэхэр шэн дэйхэм ашыухъумэгъэнхэм, япсауныгъэ фэсакынкхэу егъэсэгъэнхэм, спортым пыщэгъэнхэм афэлорышIэрэ Ioфхьабзэу «Беги за мной» зыфилоу бэмышIэу Мыекъуапэ щыкIуагъэм фэдэ республикэм ирайонхэм ащызэхашэнэу рахъухьагъ. УпчIэ шгъаIэу зэхэсыгъом кышIалэтыгъэм ашыщ гъэтхашэм и 22-м Кошхьаблэ шыкIошт егъэджэным изэхэщэн. Ащ хэлэжыштрих гурит еджапIэхэм яшгъагырылхэу, волонтерхэм ягъэхьазырын пылгъ кIэлэгъаджэхэу районхэм кьарыкIыштрихэр. Егъэджэнхэу арагъэкIуштрихэр сыхьати 9-м ателыптагъэх, теоретическэ ыкIи практическэ программэр хьазыр.

ШХОНЧЫБЭШIЭ Рузан.

Тыф-гушIо!

Адыгэ республикэ общественнэ-шIу-шIэ организацииу «Блаирпсын» зыфи-лорэм и Совет хэтхэр мы Советым итхьаматэу Хьымыщ Казбек Мухьаджыр ыкIом фэгъу-шIох ыныбжэ илгъэс 70-рэ зэрэхъугъэм фэшI, псауныгъэ пы-тэ илгъэу, игъаишIэ кIыхъэ хъунэу, ина-сын зилэст зныты-нэу, научнэ IoфшIэ-нымкIи, егъэджэн IoфымкIи тап-кIи гъэхьагъэхэр ы ш I ы н х э у фэгъаIох.

• КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр

Цумпэм фэдэ къафехьы

Красногвардейскэ районыр былымхъуным даклоу республикэм адрэ ирайонхэм непэ къахэзгъэщырэр фэдэ хэхэу щалэжырэ цумпэм ыубытырэ чыгу гектар пчгъагъэм ренэу зэрэхагъахьорэр ары. Илгъэс кьэс бэмэ якIэсэ цумпэм икьэгъэкIын районым зыщыфэ-зыгъазэхэрэ фермер ыкIи унэе унэгъо хызмэтышIэ-хэм япчгъагъэ хэхъо.

Адыгеим иминистрэхэм я Кабинет бэмышIэу илгъэ зэхэсыгъом цумпэм илэжынкIэ Красногвардейскэ районым гъэхьагъэу щашырэр шIу-кIэ кызырэрэщыхагъэщыгъэм тырыгъуазэхэ, а лэныкIомкIэ Ioфхэм язытет зэдгъаишIэ тшIоигъоу бэмышIэу ащ тыклогъагъ. Апэу гушыIэгъу тыфэхъугъэ районым мэкъу-мэщымкIэ игъэлорышIапIэ ипащэу Шъауко Ислам.

— Цумпэм рагъэубытырэ чыпIэм районым зэрэщыхагъахьорэм, фэдэу къафехьы-рэр нахьыбэ зэрэхьорэм афэшI адрэ районхэм шIу-кIэ шъау-кыхагъэщы. О уиелпыкIэIэ шъуилэжыаглохэм ащыщыбэм а лэжыгъэ IэшIуым икьэгъэкIын зыфагъэзэныр сыда кызыхэ-кыгъэр? — тиапэрэ упчIэIэ ащ зыфэтэгъазэ.

— Джы сызылут IэнатIэр згъэцакIэштригъэп цумпэм икьэгъэкIын зыфэгъазэхэрэм япчгъагъэ районым щыхахъоу зырегъажьэм, — ело Ислам. — Щыфхэу чыгум зылэ хэлхэм янахьыбэм зыгорэм ихатэ лэжыгъэ лъэпкъ горэ кыши-гъэкIыгъэу, ащ фэдэ хихъу зыригъажьэкIэ, ар щысэтэхыпIэ афэхъу. ТэшIэба хатэхэм помидорыр къащыгъэкIыгъэныр къуаджэу Хьалгъэкъуае кы-щещэжы, хэкум зыэрэщышIомбгъугъагъэр. Джащ фэдэ мэхъу тирайонкIи цумпэр.

Ащ пыдзагъэу Шъауко Ислам кытфелуагъэ илгъэс зау-лэ-кIэ узэкIэлэбжэмэ унэгъо зы-тIу нахь цумпэм икьэгъэкIын пымылгыгъэмэ, ахэр щысэ-тэхыпIэ афэхъухи, а Ioфым зи-ушъомбгъоу зэрэригъажьэ-

гъагъэр. Унэе унэгъо хызмэ-тым пылгъэхэри, фермерхэм ащыштрихэ илгъэс кьэс нахь пы-щагъэ хьухэхэ, илгъэситф горэ-кIэ узэкIэлэбжэмэ цумпэр рай-оным къышагъэкIырэр гектар 20-м нэсыгъагъ. Джащ кы-щегъэжыагъэу цумпэм ыубы-тырэ чыгум хахъозэ, непэ гек-тари 100-кIэ тылгытэ хьугъэ. Мыгъэ унэе унэгъо хызмэ-тым фэгъэзагъэхэм цумпэр гек-тари 162-м къащагъэкIы. Фер-мер хызмэтышIапIэхэм алэ-жырэр гектар 50-м къехъугъ. Арышгъ, цумпэ шIапIэр рай-оным непэ гектар 200-м щы-шгъахадэкIыгъ. Тызэрэгугъэ-рэмкIэ, ащ тетэу хэхьоныгъэ ышIызэ лъыкIотэштэм, илгъэ зытIуштри гектар 300-м лы-кIэхьашт. Тилэжыаглохэм ащы-щыбэмэ дэгъоу къагурылауагъ мымакIэу кIин палгъагъоми, кIуачIи мылкъуи халгъэхэми, уегугъузэ цумпэр кьэбгъэкIымэ фэдэ кызырэхьырэр.

— Шъуифермерхэу цумпэм икьэгъэкIын фэгъэзагъэхэм ащыштрихэу зилофхэр анахь зэ-пыфэхэрэм ацIэ къепIуагъэмэ дэгъугъэ.

— Аужырэ илгъэхэм зигъэ-хьагъэхэмкIэ пстэуми анахь къахэщы къуаджэу Бжъэды-гъухьаблэ щыпсэурэ фермер чанэу Александр Девтеровыр. Аужырэ илгъэ зытIуым цумпэр кызыштригъэкIырэ чыгум ащ зэрэригъахьорэм даклоу, кы-рихыжырэр нахьыбэ зэри-шIырэм, ащ илгъэкIын на-хьышIоу зэрэзэхыштрихэм яшIуа-гъэкIэ, фэдэу хихьырэр нахьы-бэ хьугъэ. ЛэжэкIо дэгъу, цы-фышIу, IoфшIэныр дэгъу дэдэу зэхэщэ. Ащ пыдзагъэу джыри

мы Ioфым игъэцэкIэн дэгъоу зылэ кызыгъэхьэгъэ фермер зытIу ацIэ къеслошт. Ахэр Владимир Глуходед, Виктор Лош-каревичыр арых.

— Цумпэр дэгъоу кьэогъэ-кыкIэ Ioфыр ухыгъэ хьурэп. Анахь мэхъанэ зилэхэм ащыщ игъом ар тэрэзэу илгъэкIыгъэ-ныр. Сыдэуштрихэр ар зышIуагъэ-кIыра?

— Цумпэм ишэн анахь мэхъанэ зэтыгъэн фэе Ioф. Ар анахьыбэу кьэзыгъэкIыхэрэм щэфакIохэм зэзэгъыныгъэ адыраI. ЖьоныгъокIэ мазэм цумпэр кIахэу зэрылхын фае-хэм яегъэкIун зышаухыным телефонымкIэ афытеохэшгъ, щэфакIохэр кьэсых. Анахьыбэ кызырэкIыхэрэр кьалэхэу Краснодар, Ростов-на-Дону, Кьалмыкь Республикэр арых. Урысыем инэмыкI кьэлэшхо-хэм кьарыкIыхэрэри кьалгъэ-Iэсых. Зэрэзэгъыхэрэ уасэм-кIэ яцумпэ ахэм арашгъ. Рес-публикэм ичIыпIэ зэфэшхьаф-хэм ащылауагъэкIы.

Районым мэкъу-мэщымкIэ

игъэлорышIапIэ ипащэ цумпэр зылэжырэ фермерхэм къаге-гушыIэ зэхъум, игъэхьагъэхэмкIэ анахь къахыгъэщыгъэ Алек-сандр Девтеровым тызэрилгъэ-гъоу тыкьешIэжы. ГъэрекIо жьоныгъокIэ мазэм ицумпэ зыщыкIаригъэчыгъэ мафэхэм ащыщ тызэлукIэгъагъ. Шхьон-тIэрымэр зытырихырэ хьэсэ иным къышагъэкIыгъэ цумпэ плыжы дахэхэу картон кьэм-лэнэ мыинхэм арылхэм нэр пIэпахыштригъ, ащыштрихэу та-гъэшхыгъэхэм ялэшIугъэкIи уаблэмыхъопсыкIынэу цы-тыгъ.

Фермерым икIыгъэ илгъэсым цумпэ лъэпкэ зэфэшхьафхэр гектари 7-мэ къащигъэкIыгъ. ИлгъэсплIым къехъугъ ащ зы-пылгыр. А уахьтэм кыкIоцI IoфшIэным фэлэпэлэс хьугъэ. Мыекъопэ районым ит хызмэ-тшIапIэу «Ника» зыфилоу цум-пэр зыщагъэбагъорэм рассадэу зыфэщэцыр кыщещэщышгъ, бжыхьэм ичIыгу хегъэтIысхьэ. «Капельное орошение» зыфа-лорэ шыкIэр егъэфедэ. ИчIыгу

цумпэ лъэпкэу щипульэкIу-гъэхэр «Алая роза», «Роксана», «Мармелада», «Азия» зыфи-лохэрэр арых. Ахэм анахь дэгъоу къахыгъэ лъэпкэу «Азия» зыфилохэм ичIыгу ина-хьыбэр регъэубыты. ГъэрекIо килограмм 500-м кышчымы-кIэу зы мафэм кIаригъэчы-штригъ. Бэдзэрхэм атесынхэм уахьтэ зэрамылэм кыыхкIэу хьасэм цумпэу шаугъоирэр кьалэхэу Краснодар, Ростов-на-Дону, Мыекъуапэ кьары-кIыхэти щачэфыштригъ. Яцум-пэ дэгъушгъ, илгъэкIын Ioфэу кыпыкIырэ шIагъо шыIэп. Чыгу IахытIу джыри кьыра-тыгъэшгъ, мыгъэ цумпэр кызы-щигъэкIыштрихэр гектари 10-м нигъэсыштри.

— Чыгу макIэ зыгъэфедэ-рэм лэжыгъэ зэфэшхьафхэр кыгъэкIынхэр зыкIи фэдэп, — ело Александр Девтеровым.

— Цумпэм тэрэзэу удэла-жэу зыбгъэбгъоштрикIэ, теб-гъэкIодагъэри кыыхкIыжы-нышгъ, мымакIэу феди кып-фыдидзэшт. Джары тирай-он цумпэр кызышагъэкIырэр илгъэс кьэс нахьыбэ зыкIыша-шIырэр, — тизэдэгущыIэгъу кIаух кыфешIы Шъауко Ис-лэм.

Цумпэм илэжынкIэ IoфшIэ-гъэшIоу шыIэр зылэ кызыгъэ-хьэгъэ фермерэу районым щызэлъаишIэ хьугъэ Александр Девтеровыр щысэтэхыпIэу мэ-лажэ. Чыгоу кыфэгъэзагъэм фэдэу кытырэм хигъахъозэ, Ioфэу зыпылгыр тызыхэт лъэ-хьаным диштэу ащ зэхэщэ.

ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хьаджэсэртбый.

Машлор кыыздикыгъэр агъэунэфыгъ

Икыгъэ мазэм иаужырэ мафэ псэуплэу Яблоновскэм дэт унэм машлоу кышыхыгъэр фэтэрэу зыщызэкIэблагъэр агъэунэфыгъ. Зыныбжэ хэкIотэгъэхэ бзылфыгъэу ыкли хулыфыгъэу хэстыхыгъэхэр зыщыпсэуштыгъэхэм ащ зыкышцилэтыгъ, кызыралорэмкIэ, ахэр ешъоным пыщагъэхэу шытыгъэх.

Шъугу къэдгъэкIыжын, машлор къатиплэу зэтет унэм кышыхыгъ, ащ икIэшъо унэ зэрэпсаоу тестыкыгъ. ТхымыкIагъом хэфэгъэ цыфхэр агъэкошыгъэх, хъакIэххэм ащыщ шэпсэух. Яблоновскэ къэлэ псэуплэм иадминистрация ипашэу Атэжыхъэ Заурдин кызырIуагъэмкIэ, ошIэ-дэмышIэ Iофым хэфагъэхэм

мылкъу Iэпылэгъу арагъэгъотышт. Унэр зэрэтыгъэкIэм ыпккыкыкIэ, фэтэрхэм ащыщыбэр зиунаехэр къэкошыжынхэу джыри игъо ифэгъагъэхэп.

Цыфхэм Iэпылэгъу языгъэгъоты зышIоигъохэм ар зэрэзшIуахышт шыкIэр телефонэу **8(918)-02-02-501-м** теохэмэ, зэрагъэшIэн алъэкIышт.

Гъэбэжъум лъапсэ фашIы

Мафэ ошIоу зэлыкIохэрэм республикэм ичIыгулэжъхэм анаIэ анахъу зыщатырагъэтырэр гъэтхасэхэм лэжыгъабэ къатыным фэзышэштхэ минеральнэ чIыгъэшIухэр ягъэкIугъэнхэр ары. Тыгъуасэ ехъулэу бжыхъсэ гектар мин 39-м ехъум а IофшIэныр ащызэшIуахыгъ. Лэжыгъэ шъхъалэу бжыхъэ коцэу къагъэкIыгъэ гектар мин 76,8-м ехъум шышэу зэшIушIагъэхэр гектар мин 33-м хъазырэу лыкIэхъагъ. Районхэм бжыхъэ коц гектар пчъагъэу тыгъуасэ ехъулэу зышIушIагъэхэр: Джаджэр — мин 16,3-рэ, Теуцожыр — мин 4,4-рэ, Красногвардейскэр — мин 3,6-рэ, Шэуджэныр — мин 2,8-рэ, Кошхъаблэр — мин 1,9-рэ, Тэхъутэмыкыуаер — мин 1,5-рэ,

Мыекыуапэр — мин 1,4-м ехъу.

Хъэ гектар мин 14-м ехъоу республикэм игубгъохэм къащэгъэкIыгъэм шышэу зэшIушIагъэхэр гектар мин 7-м фэдиз хъазыр. МышкIэ апэ итых Джэджэ, Кошхъаблэ, Красногвардейскэ ыкли Шэуджэн районхэр.

Бжыхъасэхэм зэрэшIушIэштхэ минеральнэ чIыгъэшIухэр кызылэIагъэхъэнхэри зэпыурэп. Тыгъуасэ ехъулэу чIыгъэшIоу пстэумкIи республикэм ихъызмэтшIапIэхэм къащэфыгъэр тонн мин 21,2-м лыкIахъэ.

Гъэтхасэхэм ячылапхъэхэу ящыкIэгъэ тонн мин 18-м ехъум шышэу тонн мин 14,8-рэ фэдиз кызылэIагъэхъагъ. Ащ шышэу натрыф чылапхъэр тонн мин 5-м ехъу, тыгъэгъазэу ялэр тонн мин 4,4-м фэдиз.

ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэрэтбий.

• Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр

ИшIэныгъэрэ ицIыфыгъэрэ къагъэдахэ

Хъут Станислав ыпхъу Рузанэ врач ныбжыкI — илгъэситф хъугъэп Iоф зышIэрэр. Нэчэрэзые гурыт еджапIэр дышъэ медалькIэ кыухыгъ. Ащ ыуж апшIэрэ шIэныгъэ шызэригъэгъотыгъ Краснодар дэт медицинэ университетым IэзнымкIэ ифакультет (2006-рэ илгъэс). Ащ имызакъоу, 2009-рэ илгъэсым медицинэм ыкли социальнэ лгъэныкIохэм экономикэмрэ гъэлорышIэнымрэкIэ ащылэжъэн ылъэкIынэу ятIонэрэ апшIэрэ гъэсэнныгъэ илэ хъугъэ.

ПэнэжыкIохэе район Iэзаплэм иучастковэ терапевтэу 2008-рэ илгъэсым Рузанэ IофшIэныр ригъэжыагъ. Теуцожь районым иадминистрация ипашэу А. Хъачмамыком Рузанэ иIофшIаIэ рэзэныгъэ тхылыкIэ кыыхигъэщыгъ, джащ фэдэу ар хигъэунэфыкыгъ Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ иминистрэу МэрэтыкIо Рустеми. ШIэныгъэр, цыфыгъэр зыщагъэлэплэрэ унагъу Рузанэ кызырхъухъагъэр. Ятэу Станислав

агроном, янэу Гошсымэ кIэлэгъадаж. Ны-тыхэм ягугъэбэныгъэ Рузанэ иунай — япшъэ-шъэ закъу. Ежъми изекIуакIэIэ, ишэн-хабзэхэмкIэ янэ-ятэхэр егъэдахэ.

ПэнэжыкIохэе район сымэджэ-щым иврач шъхъалэу ЛIыхъэс Фатимэ кызырIуагъэмкIэ, Хъут Рузанэ иIофшIэн фыщытыкIэу фыриIэр хэткIи шысэтэхыпIэу щыт. «Уахътэм ыпкIэ уплэмэ, амалэу шыIэ хъухэрэм ялытыгъэу, Рузанэ шIэныгъэу иIэр кыдэтIыгътэзэ, иIофхэр нахъ дгъэпытэнхэ гухэлътиI», — еIо врач шъхъалэм. Медицинэ IофышIэхэм, уахътэм диштэрэ оборудованием, нэмыкI Iофыгъохэм афэгъэхыгъэу макIэп Фатимэ кытфIотагъэр. Ахэм ащышэу чышIитIу Рузанэ ехылапгъэу

сигукъэкIыжъхэм яспхыгъэх. Апэрэр врачым иIэпIэсэнныгъэ ишIэныгъэ зэрелытыгъэр ары. ЯтIонэрэ ПэнэжыкIохэе район Iэзаплэм чэзыушхохэр зэрэщыхъухэрэм епхыгъ.

Врач сэнэхъатыр Рузанэ зэрхъопсэпIэ лъагэр зэкIэми дашIэщтыгъэ. Пшъэшъэжъые гумэхъагъ, зыгорэм иIоф дэи зыхъукIэ, нэпсыр къетэкIохэу къэгъыштыгъ. Хэгъэгу зэо-

шхом фэгъэхыгъэ зэхыхъэхэм Рузанэ къашиIорэ усэхэр нэпкIэ ыгъэшъуштыгъэх. «Ар врач хъухэнэп», — ренэу сIоштыгъэ, ау сыхъукъуагъ. Врачыр зыгъэврачырэр ишIэныгъэ имызакъоу, сымаджэм игууз, илыуз зэхышIэныр ары. А шэныр мыш мафэ къэс еолгъэгулIэ. Рузанэ медицинэм изакъоп хэшIыкI зыфыриIэр. Философиер, диныр, экологиер, кIэлэгъэджэныр, нэмыкI шIэныгъэхэри иIэубытыпIэхэу гушIыгъу гъэшIэгъон кыбдишын ылъэкIышт.

Джы ятIонэрэ чIыпIэу врач шъхъалэм ипсалгэ кыыхэсхыгъэм сыкытегушIын. Мафэ горэм Хъут Рузанэ икабинет пчъэлупэ цыфэу Iутхэм Хъот Ерстэм ахэтэу слэгъугъэ. Купыр Рузанэ тегушIыштыгъ. «Станислав фэдэ къабз, ыпхъу дэгъоу Iоф ешIэ», — еIо Ерстэм. Бзылфыгъэ горэм ащ кышегъахъо: «Яни цакоп, Гошсымэ ыгъэхъазырыгъэ кIэлэ-еджэкIуабэмэ район, республикэ зэнэкъокъухэм чIыпIэ гъэнэфагъэхэр ащаубытых. Москва нэхэрэри къахэкIых. Тикъуаджэ ыцIэ дахэкIэ рарегIаIо».

Къэлогъэн фае сымаджэхэр

чэзыум бэрэ хэтынхэр ПэнэжыкIохэе район IэзаплэмкIэ зэрэтыгъосэрэ мафэр. Непэ ар шыгъэзыагъэ хъугъэ. Кабинет пэпчъ врач гъэнэфагъэ иI, сымаджэр иунэ зэрисэу иунэе компьютеркIэ ищыкIэгъэ врачым дэжъ шыIэ чэзыум зыхитхэным фытегъэпсыхыгъэе оборудованиери хъазыр.

Хъут Рузанэ кыопцIэ-фыжэ зэкIужэ, ынэгу ихыгъ — занкIэу кыопллы, пхильагъорэм лгъэтемытэу зэфэхысыжыкIэ рэшIы. КIэкIэу къэпIон хъумэ, мыш иIушыгъэкIи, идэхъагъэкIи нарт эпосым зиобраз кыщэгъэлэгъорэ бзылфыгъэмэ афэгбгъэдэн плъэкIышт.

— Мафэ пэпчъ сэркIэ ямышIыкI, сисымаджэхэр зэкIэ цыф гъэшIэгъонных, — еIо гушIыгъу тызыфэхъугъэ Рузанэ. — Анахъу сызгъэгъушорэр цыфэу садэжъ къэкIуагъэм Iэпылэгъу сыфэхъун слэкIэу, ипсауныгъэ нахъ дэгъу зыхъукIэ ары.

Джащ пыдзагъэу Рузанэ кыхыгъэщы гурыт еджапIи, университети, IофшIаплэми къащыготыгъэхэм, езыгъэджагъэхэм зэрафэрэрэр. Хъут Рузанэ ыгу зэрэкъабзэм фэдэу инасыпи къабзэ хъунэу Тхэм тыфелъэIу.

ЕМЫЖ Мусльимэт.

Егъэджен IофшIэным иветеран.

Бжыхъасэхэм яшIушIэх

Теуцожь районым мэкъу-мэщымкIэ игъэлорышIаплэ ипашэу ХъэдэгъэлIэ Мэджыдэ кызырэтIуагъэмкIэ, бжыхъэсэ гектар мин 10,4-м ехъоу яIэм кIымэфэ мазэхэр дэгъоу рахыгъ. Псыр зэрыуцогъэ чIыпIи, цыгъо-шъуаехэм зыагъэ якIыгъэ хъаси ахэм ахэтэп.

— Мы лгъэхъаным пшъэрылп шъхъалэу тилэр тибжыхъасэхэм язытет нахышIу шIыгъэныр, мэфэ фэбэ шIагъохэу кы-зэкIэлэыкIуагъэхэр дгъэфедэхэзэ, бжыхъасэхэм минеральнэ чIыгъэшIухэмкIэ яшIушIэгъэныр, ахэм лэжыгъэ дэгъу къатыным иамалхэр непэ зехъэгъэнхэр ары, — къеIуатэ

ащ. — Бжыхъасэу тилэм ызышанэ фэдиэмэ тIашIушIэгъах. АщкIэ анахъ IофшIэгъэ дэгъухэр зилэхэр Гъыш Заур зипэщэ хъызмэтшIаплэу ПэнэжыкIохэе дэтымрэ «Шанс» зыфилорэ хъызмэтшIаплэу Уджыхъу Юсыф зипащэмрэ. Апэрэм бжыхъэсэ гектар 1730-у, адрэм гектари 120-у яIэхэм яшIушIэн районымкIэ апэ зэшIуахыгъ, гектар пэпчъ килограмм 200 рагъэкIугъ.

Корр.: Адэ анахъ бжыхъэсэ гектарыбэ зилэхэу «Киево-Жураки» ыкли «Синдика-Агро» зыфилорэхэрэм ягугъу къэпшырэпи. Ахэр джыри бжы-

хъасэхэм яешIушIэн фэжыагъэхэба, хъауми фэхъазырхэба?

Хъ.М. ЯщыкIэгъэ чIыгъэшIухэр игъом къэзымыщагъи, IофшIэнхэм афэмыхъазыри тилэп. ЗэкIэри зылыпылгъэхэр чIыопсым зыкызэрришIыштыр ары. ЧыIэ кышIыным е лгъэшэу къещхыным, чIыгъэшIоу халъхъагъэр лъапсэм зыхимыцэзэ кIилгъэсыкIыжыным те-щыныхъэщтыгъэх. Арэуштэу щытми, фирмэу «Киево-Жураки» имеханизаторхэри шысыгъэхэп. Ахэм бжыхъэсэ гектар 2757-рэ яI. Ащ шышэу гъэ-рекIо бжыхъэ нахъ гужъуагъэу

халъхъагъэ бжыхъасэхэу гъатхэм хыбэуе техъащтхэ гектар миным ехъурэмэ апэ чIыгъэшIур алэIагъэхъагъ. Мы мафэхэми яагроном шъхъалэу ПшыдатэкIо Альберт ахэтэу а IофшIэнхэр агъэпсынкIэх.

Фирмэу «Синдика-Агроми» (ипашэр Кушъу Рэмэзан) уфэгумэкIынэу щытэп. Ар сыд фэдэрэ лгъэныкIохэи анахъ хъызмэтшIаплэ зэтэгъэпсыхыгъэу, зыфаер зэзгъотыпIэжъэу, илгъэс къэс лэжыгъабэ къэзыхыжыгъэу тилэр ары. ЯщыкIэгъэшт чIыгъэшIури, хъасэхэм ар ахэ-зылгъащт самолетри хъазырых. Арышъ, ащ ибжыхъэсэ гектар 2626-м минеральнэ чIыгъэшIухэр анахъ охъэгъушхэм зэралэIагъэхъащтым утещыныхъэнэу щытэп.

Корр.: Адэ фермерхэм ащыщ джыри зыкыгъэхыгъэпи. Бжыхъэсэ гектар 2496-у ахэм яIэм шышэу зы гектари чIыгъэшIухэр рагъэкIугъэп.

Хъ.М. Ахэми чIыгъэшIухэр къащэгъахэх. Ахэр зэрэхалъхъащт механизмэхэри яIэх. Джы мары гъобэкIохэе фермерхэу Уджыхъу Тимур, Шъхъэлэхэо Мэдинэ, Уджыхъу Кемалэ, нэмыкIхэри губгъом зэлыхъагъэхэу бжыхъасэхэм яшIушIэх. Ахэм бжыхъэсэ гектар 300 зырызым нэсэу яI. Ягухэлхэм кызырэдальтырэмкIэ, мэфэ IофшIэгъу зытфыхыкIэ бжыхъасэхэм яшIушIэгъэныр аухынышъ, гъэтхэ лэжыгъэхэр зыхалъхъащтхэ чIыгум игъэу-шъэбын фежъэщтых.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Ежъхэм чIамыдзыжъымэ, «адеIэштых»

Тутыным ыпкъ кыкIэу цыфэу сымаджэхэрэм япчыагъэ илгъэс къэс хэхъо. Ащ пыщагъэм ищыIэныгъэ гъогу укыуагъэ зэрэхъурэр, уз Iаехэр къызэрэхэлыхэрэр агъэунэфыгъах. Ар къыдалгытэзэ, тутынэшъоным пэшIуекIорэ хэбзэгъэуцугъэ Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ идепутатхэм аштагъ. УФ-м и Президентэу Владимир Путинэр ащ кIэтхагъ. Мы гъэмафэм щегъэжыагъэу гурыт ыкIи апшъэрэ еджапIэхэм, сымэджэщхэм, вокзалхэм, стадионым ыкIи нэмыкI общественнэ чIыпIэхэм тутын ащешъонхэ фимытынхэу ащ егъэнафэ. Витринэхэм тутынхэр къатырамылхыагъэхэу, ауасэхэр зытет тхьапэхэр тучанхэм ате-

тынхэу ыкIи джырэ уахътэм агъэфедэхэрэ электроннэ тутынхэр ащэнхэу фитыныгъэ ямыIэжыныу ащ къыдыхелыгътэ. Хэбзэгъэуцугъэр зыукъорэ цыфхэм атыралхыагъэ тазырхэр агъэнафэх.

Цыф къызэрыкIохэм унашъоу аштагъэм еплъыкIэу фырялэр зэдгъашIэмэ тшIоигъоу гушыIэгъу тафэхъугъ.

**Абрек,
илгъэс 40 ыныбжъ:**

— Илгъэс пшIыкIух сыныбжъ зыхъугъэм къыщегъэжыагъэу тутын сешъо. Сэ апэдэдэ сыныбджэгъухэм сахэтэу зыфэдэм сеплъынэу тутыныпэр кIэзгъэнэгъагъ. Непэ ащкIэ лъэшэу сыхIэгъоужы. Иегъэшхо къысэмыкIэу, сызыщыфаем чIэсыдзыжыны слъэкIыныу

къысшIошIыштыгъэ, сызэрэ-зылэпищагъэри къэсымышIэ-зэ сешъо хъугъэ. Сипсауныгъэ изытеткIэ иягъэ къызэрэкIорэр къызгурэло, ау семышъон слъэкIырэн. Мы унашъор цыфхэм япсауныгъэ къызэраухъумэ-штым зэрэфелорышIэрэр къызгурэло, ау сэ сшъхэкIэ дезгъэштэныр къын къысфэхъушт. ЗэрэхъурэмкIэ, унэм уисы зыхъукIэ ары нылэп тутын узешъон уфитыр.

**Фатим,
илгъэс 67-рэ ыныбжъ:**

— Тутын ешъохэрэм ащ

иягъэу къахIорэр икыу фэдиэу апэ зэхамышIэми, нэужым наркотикым фэдэу пыщагъэхэ мэхъух, япсауныгъэ цыкIу-цыкIоу зэщегъахъо. Мы унашъор къызыдагъэкIым сыгушIуагъ, сшъхъэгъуси сикIали тутын ешъох. Тутыныр чIадзыжынымыкIэ ащ ишIуагъэ къэкIонэу сэлъыгътэ. Сыхъат зауIэ зэпачынэу зесэхэкIэ, чIадзыжыны алыэкIыныу сэлъыгътэ.

**Азэмат,
илгъэс 67-рэ ыныбжъ:**

— УныбжыкIэ зыхъукIэ тутыным зэрарэу къыпфыхъырэр зэхашIэрэн. Ныбжыр хэкIуатэ къэс ащ изэрар къыбгурэло. Сэ илгъэс 15 хъугъэ тутын сыземышъоужырэр, сипсауныгъэ изытети нахъышIу хъугъэу сэлъыгътэ. О уемышъоми ешъорэ горэ гъунэгъоу щыт зыхъукIэ Iугъоу ащ къыпыкIырэр зылоощэ, псауныгъэми къегъау. Унашъор зэраштагъэм десэгъаштэ. Тутын ешъохэрэм япчыагъэ нахъ макIэ хъунымыкIэ ишIуагъэ къэкIонэу сэлъыгътэ.

**Марин,
илгъэс 33-рэ ыныбжъ:**

— Тутыным бэу зэрешъохэрэм къыхэкIэу цыфыбэмэ уз Iаехэр къаузых, сэкъатныгъэ хэзыыхэрэри макIэп, зирунай зыхъоужыхэрэми япчыагъэ илгъэс къэс хэхъо зэпыт. Ар зэкIэ ашIэзэ тутын ешъох, япсауныгъэ зэIагъахъэ. Сымэджэщым Iоф щысэшIэ, хъульфыгъэхэр дгъэшIэгъоужыхэрэп, бзылфыгъэхэм ясабийхэр къахIэрытхэу тутын ешъох, япсауныгъэ изытет зэIагъахъэ. Тутынэшъоным пэшIуекIорэ хэбзэгъэуцугъэр зэраштагъэр тэрэзэу сэлъыгътэ.

ПАТЫКЪО Анет.

КIэуххэр зэфыхысыжыгъэх

Мэзаем и 28-м Адыгэ Республикэм гъэсэнэгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэ иколлегие мы илгъэсымыкIэ апэрэ зэхэсыгъо илагъ. Гъэсэнэгъэм иIоф нахъ дэгъоу зэхэщэгъэным, ар нахъ шIуагъэ къытэу гъэпсыгъэнымкIэ (модернизациемкIэ) Iофтхьабзэу республикэм 2012-рэ илгъэсым щызэ-рахъагъэхэм якIэуххэр ащ щызэфыхысыжыгъэх.

ЗэкIэми апэ министрэу Хъуажь Аминэт иIэнатIэ зыIухъагъэр а мафэм илгъэс зэрэхъурэм ехъулэу коллегием хэтхэр фэгъушIуагъэх. ЕтIанэ гъэсэнэгъэм иIофышIэхэу Урысыем ипроект зэфэшъхьафхэм ахэлажъхэи текIоныгъэ къэзыыхыгъэхэр къыхагъэщыгъэх, щытхъу тхылъхэу ыкIи шIухъафтынэу къафагъэщышагъэхэр аратыжыгъэх. Апэ гушыIэр ратыгъ министрествэм экономикэмкIэ, ихъухъанымкIэ ыкIи гъэсэнэгъэм иIоф ушIэкIугъэнымкIэ иотдел ипашэу Анна Лапчук.

— ИлгъэситIум къыкIоцI гъэсэнэгъэм иIоф нэмыкIэу гъэпсыгъэным къыдилгытэрэ Iофтхьабзэхэм зэкIэмкIи сомэ миллион 476-рэ апэлухъагъ. Ар бюджет пстэуми къахэкIыгъ.

2012-рэ илгъэсым итыгъэгъазэ гъэсэнэгъэм иIофышIэхэм ялэжъапкIэ агъэнэфэгъэгъэ пчыагъэм нэсыгъ ыкIи сомэ мин 20-рэ 905-рэ хъугъэ. КIэлэгъаджэхэм къагъахъэрэр сомэ мин 21-рэ 218-м нэсыгъ, гъэсэнэгъэм инэмыкI IофышIэхэм къалэжырэр сомэ мин 18-рэ 710-м кIэхъагъ. ЗэхокIыныгъэхэм къыдалгытэрэ Iофтхьабзэхэу 2011 — 2012-рэ илгъэсхэм Урысыем и Президент иунашъокIэ зрахъагъэхэм яшIуагъэкIэ кIэлэгъаджэхэм ялэжъапкIэ фэдитIукIэ нахъыбэ хъугъэ. 2011-рэ илгъэсым ищылэ мазэ сомэ мини 9-рэ 256-рэ къэзыгъахъэштыгъэм 2012-рэ илгъэсым итыгъэгъазэ илэжъапкIэ сомэ мин 21-рэ 218-м кIэхъагъ.

УблэпIэ классхэм федеральнэ къэралыгъо шэпхъакIэхэм атетэу ащеджэрэ сабийхэм япчыагъэ бэкIэ хэхъагъ. 2010-рэ илгъэсым ублэпIэ классхэм япроценти 8 ащ фэдэ шапхъэм тетэу еджэщтыгъэмэ, 2012-рэ илгъэсым ар процент 64-м нэсыгъ.

2012-рэ илгъэсым республикэм икIэлэгъаджэхэм япроцент 23,9-м аттестацие акIугъ ыкIи IэнатIэу агъэцакIэрэр зэратегфэрэр къаушыхъагъыгъ.

Сэкъатныгъэ зилэ кIэлэцIыкIухэр яунэмэ арысэу егъэджэгъэнхэм 2012-рэ илгъэсым республикэм мэхъанэшхо щыратыгъ. Джыри еджэпIэ 25-рэ Интернетым рапхыгъ. Ахэм зэхэсэу зыщырагъаджэрэ еджэпIитIу ахэт.

2011-рэ илгъэсым къыщегъэжыагъэу кIэлэгъэджэ ныбжыкIэу еджапIэхэм аIухъагъэхэм япчыагъэ хэхъагъ. 2011 — 2012-рэ илгъэс еджэгъум кIэлэгъэджэ 104-рэ аштагъэмэ, ащ къыкIэлъыкIогъэ илгъэс еджэгъум 110-рэ еджапIэхэм аIухъагъ.

Министерствэм иIофышIэ къызэриIуагъэмкIэ, 2011-рэ

илгъэсым къыщегъэжыагъэу федеральнэ къэралыгъо шапхъэхэм атетэу рагъаджэрэ кIэлэгъаджакIохэм зэреджэрэ тхылъхэр ыпкIэ хэмылэу аратых.

ЗэхъокIыныгъэхэм къыдалгытэрэ Iофтхьабзэхэм яшIуагъэкIэ еджапIэхэм яматериальнэ зытет нахъ хэхъагъ, компьютернэ техникэр нахъыбэу къызIэклагъэхъагъ. ГушыIэм пае, 2009-рэ илгъэсым зы компьютерым кIэлэгъэджэкIо 21-мэ Iоф рашIэщтыгъэмэ, 2011-рэ илгъэсым а пчыагъэр 16 хъугъэ.

БлэкIыгъэ илгъэситIум еджапIэхэу кIэлэгъаджакIохэр къызэрашIалэхэрэм автобусхэр ащэфыгъэх. ЕджэпIэ 20-мэ зэкIэ предметхэмкIэ ящыкIэгъэ нэплъэгъу Iэпылэгъухэр зэрагъэгъотыгъэх.

Медицинэ кабинетхэм ыкIи еджэпIэ шхалэхэм ящыкIэгъэ псэуалэхэр зэкIэ 2012-рэ илгъэсым икIэухым алэклагъэхъагъэх. Адыгеим иеджапIэхэм гъэцэкIэжыны IофшIэнышхоу ащашIыгъэхэм яшIуагъэкIэ нахъ зэтегъэпсыхъагъэ хъугъэх. ГушыIэм пае, еджапIэхэм япроцент 50-м шъхъаныгъу-пчыагъэр кIэу ахалхъагъэх, унашъхъэхэр агъэцэкIэжыгъэх е зэрэпсауу зблахъугъэх.

Анна Лапчук къызэриIуагъэмкIэ, мы илгъэсым кIэлэ-

егъаджэхэм ялэжъапкIэ республикэмкIэ гурыт пчыагъэхэм къащыкIэщтэп.

Мы илгъэсым икIэухым республикэм иеджапIэхэм якIэлэгъаджэмэ зэкIэми федеральнэ къэралыгъо шэпхъакIэхэм атетэу Iоф ашIэным пае рагъэджэщтых.

2013-рэ илгъэсым зэхъокIыныгъэхэм къыдалгытэрэ Iофтхьабзэхэм сомэ миллион 253-рэ мин 957-рэ апэлухъагъэхъагъ. Ащ щыщэу сомэ миллион 216-рэ мин 604-р федеральнэ бюджетым, республикэ бюджетым сомэ миллион 11-рэ мин 400-рэ къарыкIышт. ЧыпIэ бюджетхэм сомэ миллион 25-рэ мин 953-рэ къатIупщышт.

Зэхэсыгъом къызэрэщалауагъэмкIэ, 2013-рэ илгъэсым республикэм иеджапIэхэу зипсыунэхэр шагухэм адэтхэм япчыагъэ процент 45-кIэ нахъ макIэ хъушт. 2016-рэ илгъэсым ащ фэдэ псыунэхэр республикэм итыжыщтхэп.

ТапэкIи зэхъокIыныгъэхэр республикэм щылъыкIотэщтых. 2011 — 2015-рэ илгъэсхэм ателыгъэгъэ целевой программэу «Гъэсэнэгъэм ихэхъоныгъ» зыфиIорэм хэтэу ахэр кIотыгъ.

ГъэсэнэгъэмкIэ район гъэIорышIапIэхэм япашэхэми гушыIэ аратыгъ. ЗэхъокIыныгъэхэм къыдалгытэрэ Iофтхьабзэхэм апэлухъэгъэ ахыщэр зыфэдиыр ыкIи ар зытрагошагъэр къало-тагъ, коллегием хэтхэм яупчIэхэм джэуапхэр къаратыгъэх.

СИХЪУ Гоцнагъу.

Гъэ мин огъащI!

**Блэгъожь Зулкъаринэ
сыфэусэ**

*ТызэлукIэу къызыхэкIрэм
ШукIэ тыгу укъэкI.
Тыны лъапIэу къытэптыгъэр
ГъэшIэ лъэгъоу нэф.*

*ШушIэ гъогоу узытетым
Дахэу укытеш.
Мыгъошахэу ныбжыкIабэр
ШIэныгъэм фэоц.*

*Щылэныгъэр бгъэдэхагъэу
УцIыфы гъэсагъ.
Чылэгъуабэр бгъэбаигъэу
УцIыфы гъэшIуагъ.*

*ЕджэпIабэр къыпфэразэу
УряцIыф пац.
ЕджэпIуабэр бгъэгъозагъэу
Уряцисэ дах.*

*Цыфы мафэм ифэбагъэр
УигукIэгъу, Зулкъарин!
Непэ о тызэхэхышъ,
Насытыгъ, Зулкъарин!*

*Уигъэхъагъэ тэгъэлъапIэмэ,
Насытыгъ, Зулкъарин!
УицIыфыгъэ тэлэтышъумэ,
Насытыгъ, Зулкъарин!*

*Убзэ дахэ бзэпсэу,
Упсэ фабэ гушIонсэу,
Уисабийхэр гупсэу,
Бэрэ уадэпсэу!*

*Псауныгъэр пытэу,
УицIыфы пэрытэу,
Тэри тыкыбготэу,
Бэрэ утерэI.*

*ГукъэкIхэр мафэхэу,
Лъэгъунхэр зафэхэу,
Насытыр нэфэу,
Гъэ мин огъащI!*

**ХЪУТ
(ХЪЭШХЪУАНЭКЪО)**

**Сар.
КIэлэгъэджэ IофшIэным
иветеран.
Адэмый.**

Зэхэтшлэшта шлуагъэу кьатырэр?

Шыныгъэм ренэу зэхъокыныгъэхэр фэхъух. Непэ тэрэзкӕ алъытэщтыгъэр неущ уахътэм димыштэжъэу кырагъэкӕ ыкӕи хэбзэгъэуцугъэхэм зэхъокыныгъэхэр афэшлыгъэнхэ фаеу мэхъу. Гушыӕм пае, кӕлэ-дӕсхэм чыгхэр кызыщагъэкӕхэр ыкӕи алэжырэ чыгу ӕахъу аратыгъэхэм чыгур яунаеу зэрэщытыр кӕзыушыӕатыр кӕралыгъо актхэр апылгыгъэх. Ау ар джы мыхъужыщтӕу, чыгу ӕахъэр зэрэтиунаер кӕралыгъом едгъэтхынышъ свидетельствэ кӕалытхын фаеу хъугъэ. Джащ фэдӕу мыкощырӕ мылӕкур уиунаеу зэрэщытыр ыкӕи ащ ехыылӕгъэ щӕн-щӕфӕн фытыныгъэхэр зэрӕуилӕхэр кӕралыгъом емыгъэтхы хъуштӕ. Мы ӕофыгъоӕм тхылъыпӕбэ зӕрачыкӕагъэм, чӕзыухэм бӕрӕ уахътын фаеу зэрэщытым ыкӕи ащ охътабэ зӕрихырӕм цыфхэр егъэтхъаурыхъ. Росреестрӕм икӕутамӕхъу чыплӕхэм ащылӕхэм чӕщ-ныкӕом якӕуалӕхъш чӕзыум зысхатхъ. А кыныгъохэр нахъ макӕи шыгъэнхэм ыкӕи тхылъхэм ягъэхъа-зырын бӕкӕи кызырӕкӕу гъӕпсыгъӕным афӕш хэбзэгъэуцугъэхэм зэхъокыныгъэхэр афашых. Ахэм шлуагъэу кьатырӕм ыкӕи тапӕкӕи тызӕжӕн тӕӕкышт лӕ-ныкӕохэм кьытегушыӕх кьыкӕлӕкыкӕорӕ тхыгъэхэр.

— Зэхъокыныгъэхэм кӕуачӕ яӕ хъугъэ ыкӕи ахэм ащы-щых мылӕкум ыкӕи ащ епхыгъэ щӕн-щӕфын ӕофыгъо-хэм яхыылӕгъэ фытыныгъэхэр кӕралыгъом егъэтхыгъӕнхэм фӕш тхылъхэр зӕрачыкӕлӕхэр шыкӕлӕр, — кьӕуагъ кӕ-ралыгъо тхынымкӕи, кадаст-рӕмкӕи ыкӕи картографиӕмкӕи Федеральнӕ кьулыкӕум и Гъэ-

ӕорышӕлӕу Адыгеим шыӕм и Мыекъопӕ кьӕлӕ отдел ипа-щӕу Къохъужь Заремӕ Феде-ральнӕ хэбзэгъэуцугъэу «Мы-кощырӕ мылӕкум ыкӕи ащ ехыылӕгъэ щӕн-щӕфын ӕоф-хэмкӕи фытыныгъэхэр ягъэтхы-гъӕнхэм ехыылӕгъ» зыфи-орӕм зэхъокыныгъэу фэхъугъэ-хэм кьатегушыӕзӕ. — Джы ышъхъӕ иӕофхэр зӕшӕозыххэ

зышӕоигъоу кьӕкӕуагъэм псӕуа-лӕр иунаеу шыгъӕнымкӕи ӕи-зын кьызырӕратыгъэр ыкӕи ар гъӕфедӕгъӕным фӕш тыгъӕ-ным ифитыныгъэ кьызырӕ-ратыгъэр кьӕзыушыӕатыр тхылъхэр кьытимыхыылӕхэм хъушт. ӕофым хӕщӕгъэ кьу-лыкӕухэм зафигъазӕзӕ, кӕра-лыгъо тхыныр зыгъӕцӕкӕлӕр кьулыкӕум ежъ-ежырӕу ахэр кьӕугъоих. Мыщ дӕжыӕм цы-фым паӕо фаеӕ, ежъ-ежырӕу ахэр арихыылӕнхэ зӕрӕфитыр. Ащи изакъоп.

Зэхъокыныгъэхэм ащыщ мыкощырӕ мылӕкур тхыгъӕ-ным ифитыныгъэ зылӕ кьулы-кӕум мылӕкур цыфым иунаеу зӕрӕщытыр тхыгъӕныр кьыгъӕ-уцуным ифитыныгъэу илӕхэр ыкӕи ащ фӕдӕу кьызыщыхъкӕ-хэр хэбзихъухъэм зӕригъӕнӕ-фагъэр. Гушыӕм пае, ышъхъӕкӕи зыцӕи кьышетӕогъэ хэбзэгъэ-уцугъэм ия 19-рӕ статья зӕригъӕ-нафӕрӕмкӕи, мыкощырӕ мылӕ-кур ыкӕи ащ епхыгъэ щӕн-щӕ-фын фытыныгъэхэр кьыгъӕ-уцугонхэ фит зыкӕлӕупчӕгъэхэ

тхылъхэмкӕи зифӕшъошӕ кьу-лыкӕухэм джӕуапхэр кьыра-мытыжыгъэхэм. Ащ фӕдӕу кьызыщыхъкӕи цыфым паӕо ежъ-ежырӕу а тхылъхэр арихы-лӕнхэ зӕригъӕкыштыр. Ищы-кӕгъэ тхылъхэр имыкӕухэ зы-хъукӕи мыкощырӕ мылӕкумкӕи цыфым фытыныгъэу илӕхэр кӕралыгъо кьулыкӕум ытхы-хӕрӕп.

Мыкощырӕ мылӕкум ехы-лӕгъэ нӕмыкӕи фытыныгъэхэ-ри кӕралыгъом егъэтхыгъӕн-хэ фаеу кьыхъкӕи. Ахэм зыкӕи ащыщ ипотека шыкӕлӕм те-гъӕпсыкыгъэу зычӕсыштыр кьащӕфыхӕрӕр. Ащ ехыылӕгъэ зэхъокыныгъэхэм Заремӕ кьащыуцугъ.

— Мыкощырӕ мылӕкум ехыылӕгъэ фытыныгъэхэр кӕралыгъом егъэтхыгъӕн-хэм шыкӕлӕу пылгыгъэр зэхъокыгъӕп пӕоми хъушт. Арӕу шытми, анаӕи тыра-дӕмӕ дӕгу ипотека ехы-лӕгъэ фытыныгъэхэр кӕ-ралыгъом егъэтхыгъӕнхэм фӕш лӕу тхылъыр ипоте-

щӕфыным, ыпкӕи хӕмылӕу ятыгъӕным, кӕнӕу аӕугъӕкӕ-жыгъӕным яхыылӕгъэ фыты-ныгъэхэм апыл кьӕбархэр электроннӕ шыкӕлӕм тетӕу ежъ Росреестрӕм лӕгъӕӕлӕсх. А зӕстӕм цыфым ыкӕи зытхыхэ-р кьулыкӕум яуахътӕ кьӕгъӕ-нжыкӕи, ӕофыр кьафегъӕпсынкӕи. Кӕралыгъомкӕи ар нахъ фӕдӕу шыт, сыда пӕом хэбзӕлахъхэр зытхыхӕрӕр нахъыб мэхъух. Джы агъӕфедӕр шыкӕлӕм псӕ-лӕ псӕури икӕу фӕдизу кьы-дӕлбыхагъэху ыгъӕпсырӕп.

Цыфхэм мылӕкумкӕи фыты-ныгъэху ялӕхэр кьызырӕухъу-мӕгъӕх шыкӕлӕр нахъ гъӕлӕ-щӕлӕным фӕш ежъ кьызырӕ-кӕлӕлӕлӕгъӕм тегъӕпсыкыгъэу мыкощырӕ мылӕкум аригъӕ-тхыгъэм ехыылӕгъэ щӕн-щӕ-фын фытыныгъэ хӕт шыци зӕ-рӕримытырӕм ехыылӕгъэ тхы-гъэ тхылъхэм афӕшлыгъӕным ифитыныгъэ мылӕкур зытхы-р кӕралыгъо кьулыкӕум илӕ хъушт. Джащ фӕдӕу ишъхъгъу-сӕ щӕн-щӕфын фытыныгъэхэр мылӕкур зиӕм ритынхэм кьы-зӕрӕзӕгыгъэр тхыгъӕным ехы-лӕгъэ фытыныгъэхэр мылӕкур зытхыр кӕралыгъо кьулы-кӕум илӕ хъушӕу мӕгугъэх.

Фытыныгъэхэр тхыгъӕнхэм пыл кьулыкӕум иӕошӕлӕлӕ-хэм ӕофшӕныр зӕрачызӕх-щагъэр уплӕкӕлӕгъӕным ыкӕи цыфхэр чӕзыухэм зӕрахъыхэ-р пӕлӕр гъӕорышӕлӕгъӕным

фӕш «электроннӕ чӕзыухэр» ыкӕи аудио-видео аппаратхэр ачӕлагъӕуцонху агъӕнафӕ.

— Мӕхъанӕ зӕтыгъӕн фӕе ӕофыгъуакӕлӕхэм ащыщ, — ӕӕо Марина Никифоровӕм, — ӕнӕтӕзехъӕхэм япшӕдӕ-кыжъ зыкӕгъӕлӕтыгъэ зӕ-рӕхъуштыр. — Ячыкӕгъэ кьӕбархэр зӕралӕкӕа-гъӕхъагъэхэм е ахэм шып-кьагъэ зӕрахъмылым, фи-тыныгъэу ялӕр амытхынӕу агъӕнафӕзӕ хэбзӕнчӕу уна-шӕо зӕрашыгъӕм е тхыныр пӕлӕгъӕнӕфагъӕкӕи кьы-зӕрагъӕуцугъэм апкӕ кьы-кӕу хэбзӕ кьулыкӕушӕхэм административнӕ пшӕдӕ-кыжъ арагъӕхышт. Джащ фӕдӕу зигугъу кьӕтшыгъэ ӕофшӕныр цыфымкӕи нахъ дӕгуу зӕхӕцӕгъӕным ехы-лӕгъэ нӕмыкӕи зэхъокыны-гъэхэри хэбзэгъэуцугъэхэм афашынху агъӕнафӕ.

Зэхъокыныгъэху кӕуачӕи зи-ӕхэм ыкӕи тапӕкӕи зӕрахъ-кынху агъӕнафӕхӕрӕм ягугъу кьӕтшыгъахъш, джы мы тхы-гъэр кьызыредгъӕжыгъӕгъэ гу-пшысӕмкӕи тыхыжы тшӕои-гъу. Чыгхатӕхэм апае чыгу ӕахъхэр кьытатых зӕхъум ахэр тиунаеу зыгъӕнфӕрӕ кӕралы-гъо актхэр кьытатыгъагъэх. Чыгумкӕи фытыныгъэу тилӕр джы кӕралыгъом едгъэтхы-жын фаеу хъугъӕш, мы ма-

кӕм ехыылӕгъэ зӕзӕгыны-гъэр зытхыгъэ нотариусым кьытын зӕрӕфитыр. Лӕу тхылъым гъусӕ кьыфашын алӕкышт ипотека лӕапсӕ фэхъурӕ зӕзӕгыныгъэр ыкӕи ащ зыцӕи кьышырилогъэ нӕ-мыкӕи документхэр. Кӕкӕу кьӕпӕн хъумӕ, тхылъхэр зы-гъӕхъазырыхэр нотариусым джы пшӕрылтыбӕ иӕ. Мыщ дӕжыӕм кьышылогъӕн фае мылӕкумкӕи фытыныгъэхэр кӕралыгъом егъэтхыгъӕнхэм пӕлӕу илӕхэр зӕрӕзӕхъокы-гъэхэр. Чыгу ӕахъхэмкӕи ыкӕи учӕсыным темылытӕгъэ псӕуалӕхэмкӕи тхылъхэр за-тыгъӕх мафӕм кьышыубла-гъэу ӕофшӕлӕгъу мӕфӕ 15-м, но-тариальнӕу шыт зӕзӕгыны-гъӕм тегъӕпсыкыгъэ ипотека ехыылӕгъӕмкӕи ӕофшӕлӕгъу мӕ-фи 5-м а пӕлӕр ашӕокыны ылӕкыштытӕп.

Ыпшӕкӕи зыцӕи кьышетӕуа-гъӕхэм ямызакъоу, Къохъужь Маринӕ тыгу кьыгъӕкыжыгъ Урысӕе Федерациӕм и Граж-данскӕ кодекс фашыгъэ зӕхъо-кыныгъэхэм 2013-рӕ илӕсым игъӕтхӕпӕ и 1-м кьышыубла-гъэу кӕуачӕи ялӕ зӕрӕхъурӕр. А пӕлӕм кьышыублагъэу кӕ-ралыгъом рагъӕтхырӕ фытыны-гъэ лӕпкыхэр зӕхъушъафы-кыгъэ хъуштых. Джы атхышты-хэр фытыныгъэхэр, ашӕн зыфи-мытхӕмрӕ мылӕкум ифитыны-гъӕкӕи кыныгъохӕмрӕ ыкӕи щӕн-щӕфӕн зӕзӕгыныгъэху зӕдашыгъэхэр афамытхышты-ху зӕрагъӕнафӕрӕмрӕ арых ныӕп.

фӕхэм а ӕофым ыуж сит. Ащ пае зигугъу кьӕсшыгъэ Гъӕо-рышӕлӕм кадастрӕ паспортыр кьылысхыгъ. Ащ кьыкӕлӕкы-кӕшт ӕофыгъохэр а Гъӕоры-шӕлӕм шыгъӕцӕкӕлӕгъӕнхэм сызыфӕжӕм бырсырӕу пы-лым симыгъӕразӕ хъуи, мы ӕофым ехыылӕгъэ фӕӕо-фа-шӕхэр зысхатӕцӕкӕлӕхэр кьу-лыкӕоу Мыекъуапӕ дӕтым сы-кӕуагъ, ар нахъ сыгу рыхыгъ. Кӕлӕ ныбжыкӕлӕм ишӕуа-гъэ кьысигъӕкызӕ сшӕштыр, тхылъхэр зӕхыылӕштыхэр кьы-сигъӕлӕгъугъ, ащ ыуж элек-троннӕ аппаратымкӕи чӕзыум сыхигъуцуагъ, фӕӕо-фашӕхэм ауас а шыкӕлӕмкӕи сигъӕтыгъ, чӕзыур аппаратым кьысфи-гъӕнӕфагъ. Тхылъхэр зысхы-лӕштых мафӕм мазӕрӕ сежӕ-нӕу, гъӕтхӕпӕм и 7-м, сыкӕон фаеу ащ итхӕгъ. Сшӕрӕп ащ ыуж чыгу ӕахъхэмкӕи фыты-ныгъэу силӕр атхынышъ, Сви-детельствӕр кьызысатыжы-щтым сызӕрежӕшт пӕлӕр зы-фӕдизыр. Зыгорӕкӕи кьызырӕс-шӕшлыгъӕм фӕдӕу кьычӕмы-кыжмӕ е пӕрыоху горӕ кьыс-фыкӕокыжмӕ, мы тхыгъӕм джыри кьыфӕзгъӕзӕжышты, хэбзэгъэуцугъӕхӕмрӕ ахэм агъӕ-нфӕрӕ шапхӕхэм ӕофшӕныр зӕрӕзӕдигъӕжырӕ шыкӕлӕмрӕ гъӕзетеджӕхэр ащызгъӕгъӕзӕ-щтых. Алорӕмрӕ ашӕрӕмрӕ зӕ-димыштӕжӕу бӕрӕ кьызырӕх-кырӕм цыхъӕмышыным ты-фегъасъш, зӕкӕри зӕшӕохы-гъэ охъуфӕкӕи теубытагъэ хӕ-лӕу зымы игугъу кьӕпшыны ылӕкырӕп. Псӕуалӕмкӕи фи-тыныгъэу силӕр ягъӕтхыгъӕ-ным ӕофыр зынӕскӕи, ащкӕи тызӕмыжӕгъӕх лӕныкӕохэм тарыхыылӕнкӕи пшӕхӕнӕп.

СЭХЪУТӕ Нурбий.

Шыкӕлӕу пылгыгъэр зэхъокышты

Мылӕкумкӕи цыфым фыты-ныгъэу илӕхэр кӕралыгъом зӕритхыр шыкӕлӕр нахъ кьы-зырӕкӕу гъӕпсыгъӕн ыкӕи мылӕкур зиӕм ифитыныгъэхэр кьӕухъумӕгъӕнх гухълым пае «Проектыкӕхэр лыгъӕкӕлӕтӕ-гъӕнхэм истратегическӕи кӕщӕ-кӕныгъӕкӕи Агенствӕмрӕ» Урысӕе экономикӕ хӕхъоны-гъӕхэмкӕи и Министерствӕ-рӕ згъусӕху мы ӕофыр нахъ кьызырӕкӕу гъӕпсыгъӕным фӕш шӕлӕгъӕн фӕхэм апланӕу 2013 — 2018-рӕ илӕсхэм ате-лбыхагъэр зӕхагъуцуагъ. Ащ «гъогу карткӕи» еджагъэх. Ар гъӕцӕкӕлӕжыгъэ зӕрӕхъурӕм икӕгъӕлӕгъӕокӕи шъхъӕлӕу агъӕнӕфагъ мылӕкур яунаеу зӕрӕщытыр кӕралыгъом егъӕ-тхыгъӕным пӕлӕу илӕр мӕфӕ 20-м шӕомыкӕу гъӕпсыгъӕныр. Адыгеир пшӕмӕ, тызыхъӕгъэ илӕсым кьышыублагъэу а пӕлӕр мӕфӕ 15-м шӕомыкӕу шыгъӕпсыгъ, бӕдзӕогъум и 1-м кьышублагъэу мӕфӕ 12-м емы-хъуштыгъу агъӕнафӕ.

«Гъогу карты» зӕригъӕна-фӕрӕмкӕи, 2014-рӕ илӕсым кьышыублагъэу учет-тхы-ныр зы шыкӕлӕм тетӕу гъӕ-псыгъӕшт. Зӕрагъӕнафӕ-рӕмкӕи, мыкощырӕ мыл-

кумкӕи кӕралыгъо кадаст-рӕмрӕ мыкощырӕ мыл-кумкӕи фытыныгъӕхӕмрӕ ты-гъӕнхэм яхыылӕгъэ хэбзӕ-гъӕуцугъэхэр тырахыжы-нхъш, ахэм ачыплӕкӕи зы хэ-бзӕгъӕуцугъэ, джащ фӕдӕу ахэм ячыкӕлӕгъэ документ куп агъӕнӕфӕштых. Нӕмыкӕи шапхӕхӕри шымыӕжыхэ ашыштых.

— Анахъ унаӕи зытебдзӕн фӕе зэхъокыныгъэхэм ащыщ, — ӕӕо кӕралыгъо тхынымкӕи, кадастрӕмкӕи ыкӕи картогра-фиӕмкӕи Федеральнӕ кьулы-кӕум и Гъӕорышӕлӕу Адыгӕ Республикӕм шыӕм ипащӕу, кӕралыгъо регистратор шъхъӕ-лӕу Марина Никифоровӕм, — мыкощырӕ мылӕкум хӕхъӕр псӕуалӕр ежъ цыфыр хӕмы-лажӕу кадастрӕ учетым зӕрӕ-хагъӕуцонштыр ыкӕи ащ ехы-ылӕгъэ фытыныгъэхэр зӕшӕуа-хынху зӕрӕгъӕпсыгъӕштыр. Гушыӕм пае, унӕ ашӕи зыхъу-кӕи цыфым сыд фӕдӕ ӕофыгъуи зӕримыхъу ащ ехыылӕгъэ кӕ-бархэр кадастрӕ учетым кьы-щыдалыгъӕштых, унӕр кадаст-рӕ учетым хагъӕуцоншт ар ты-гъӕным ехыылӕгъэ унашъор лӕапсӕ ашызӕ.

Нотариусым ытхыгъэ щӕн-

Тыгъэнэбзый

Къытферэпс ренэу тыгъэр

Этюд

Тикымафэ мы илэсым илэрыгъ ымыгъэп-
тээ кыуагъэ. Шыпккэ, гьэтхэпэ, мэлылфэгъу
мазэхэм кырагъэхъыжынккы хъун, ау сыдэу
зашыгъэми, гьатхэр, гьатхэу кьэнэжышхт.

Хэпшыккэу мафэм кыхэхъуагъ, инэфынэ
уахтэ нахъ кыхэ хъуагъ. Бзыу цыккы хэм ядэс-
гу-орэд чэф макъи чыопсым зызэрэзблху-
рэр кыуегъаштэ. Огу зэлхыгъэ шхонтлэшхо-
фыжышхт ишхэ пэлхыохэр нысэккэ укытапхэу
зэлхыгъэккытхэзэ, пчэдыжырэ тыгъэр нахъы-
жыу кьэлъагъэ. Псэ зыптыр зэккэ — чыгуи,
огуи, пси, цыфи, кьэккырэ лэпкыи мэккэ-маккэу
кьэушхыжышхт. Чы цынам зыхъушхыфэжышхт-
гъэгъэ уцыр пстэуи апэу тыгъэм инэбзый фа-
бэхэр зэрэнэсху кьэдэжышхт; нэрэ-лэрэм, алрэгу
шхуантлэу аубгъуагъэ, шхофи, мэзи, урамы-
бгъуи, цагуи заккышхт. Гьатхэм пэгъушхуа-
тэу пхъэшхы-мышхы чыгъхэри кьэтлэмын
фаллэ. Сыдэу чыпккэ дэхэ дэда мы ти Адыгей!
Исурэт телгъэ ин нэм фэлъырэн.

Тыныбжышхт лэзгъушхышхт плоншхт, гьа-
тхэм фэдэу клэаклэ, гугъэ тамэх; тиккэцкы-
ккышхт — лорышхт-лорыдэгъагъэ; тисабыхэр
арышхт — кьэгъэгъэ заккэ, дунэ мылху кыуасэх.
Ны-тыхэри, цыфы пстэури рэхъат гупсэфхы,
мамыр Тыгъэм ифабэ клэцкышхт!

Усэккыуагъэх, зэныбджэгъуагъэх, лыгъэ ахэлъыгъ

Гьэтхэпэ мазэм иапэрэ
тхымафэ — Андырхъое
Хъусен — и 2-м 1920-рэ
илэсым, Жэнэ Къырымы-
зэ — и 7-м 1919-рэ илэсым
кьэхъуагъэх. Ккэлэгъэдэжэ учи-
лишхт 1935 — 1938-рэ илэс-
хэм шыздеджэгъэх, шызэ-
рэшлэгъэх, зы литературнэ-
кружокым зэдыхъыгъэх, усэ-
ккэ амал дахэхэр кызыккыуа-
хышхт. Ау яккэлэгъу-
ныбжышхт пчыккэ хъопс-
ккэу Хэгъэгу зэошхом эпи-
бзыгъ. Андырхъое Хъусен за-
ом иапэрэ илэс шыпккэм,

1941-м шэклогъум и 8-м, Украи-
нэм ит псэуплэу Дьяковэм дэжэ,
лхыужыныгъэ ин зэрхъэзэ
шыфэхыгъ. Хэгъэгу итхаккэ-
хэмккэ апэрэу Советскэ Сою-
зым и Лхыужышхт Хъусен
кыфагъэшхошагъ. Хэгъэгу,
илэпккэ, цыфхэм апае зыпсэ
емыблэжыгъэ усаком итхы-
гъэхэр зэккэ зэригъулушхы, зэо
ужым Жэнэ Къырымызэ «Сэ-
сиорэд» (1946), «Ордэ кьэс-
лошт» (1971), «Сыпсауу сы-
шхулыгъ» (адыгабзэккы уры-
сыбзэккы зэгъусэху, 1976)
кыдыгъэккыгъэх.

Жэнэ Къырымызэ Хэгъэгу
зэошхом хэлъагъ, лхыужы-
ныгъэу зэуаплэм шызэрхыа-
гъэм пае орденхэр, медальхэр
кыфагъэшхошагъэх. Къыры-
мызэ заом ыпккэ тхэнэу ригъэ-
жыгъагъ. Ыужккы зэпигъэу-
гъэп. Иусэхэр, поэмэхэр, рас-
сказхэр, повестхэр адэтху
тхылхэр кыдыгъэккыгъэх.
Адыгэ лэпккым, ным, Хэгъэ-
гу, цыфхэм ядахэ ылоным
езышхт. Иусабэ оредышхом
композиторхэм ралхыагъ.
«Синан», «Хэгъэ даху тэ
тхэлъыр джаш фэд» зыфи-
лохэрэм адыгэ чыгур ыккы
адыгэ лэпэр зынэсыгъэ хэгъэ-
губэ кыабыхыагъ. Ккэлэцкы-
ккыгъэр гупсэфыным ккэхо-
псэу, бэ ахэми афитхыгъэр.
Жэнэ Къырымызэ ицыфы-

шлугъэ, иныбджэгъу хьалэл-
ныгъэ анахъ кьэзышхыагы-
гъэр художественнэ-докумен-
тальнэ повестэу «Андырхъое
Хъусен» зэритхыгъэр ыккы
зыпсэ зытыгъэ ныбджэгъум
итворчествэ ыналэ зэрэтыри-
гъэтыгъэр арых.

Мы нэбгыритлур — Ан-
дырхъуаемерэ Жанэмерэ, гьэтхэ-
пэ уахтэм, дунаим икьэтлэ-
мыгъэ-ккэрэккыгъум кызырэ-
хъуагъэхэм хэлъ шы — дэха-
гъэр, цыфыгъэр, лыгъэр алэ-
тыным, мамырныгъэр усэккы
лэшхкы аухъуаным ахэр фэ-
гъэшхыагъэх.

Кылыу

Адыгэ пшыс

Ккэлэцкыккы горэ Кы-
лыу ышху шыагъ. Аш чы-
лэм ккэлэцкыккы, пшхышхэ
цыккы дэсыр ыугъой,
цумпахэ ышхыагъэх.
Бэуи кьаригъэшхыгъ, кьа-
фэхышхы кьаригъэшхы-
жыагъ. Чэщ хъуи кьэ-
ккыжышхт алэжыгъэх.
Цэлунэж горэ унэ цыккы
илэу гъогум тести, ар бы-
сым афишхыгъ. Цэлунэж
мэлитлэу, пчэнитлэу, тхы-
чэтитлэу, зы хыагъожы
илагъэх.

Мэли, пчэни, зы тхычэ-
ти ыуккыгъэх. Ыгъэшхы-
гъэх. А заулэу кыфэккыуа-
гъэр ышхышхы илэти,
цэлунэжыгъэр гушхуагъэ.
«Шхычхыж!» — ылуи
цэлунэжыгъэр иккыжыгъ.
Кылыу «Шхычхыж», —

ккэлэмэ ариуагъ. — Ар
кьэккышхт, кызыккыккэ сэ
кьэшхышхт, «Ыхы-Ыхы»
кызыккыккэ кыздежы-
гъашху пчэтуи «Ыхы-
Ыхы» кьашху.

Цэлунэжыгъэр кьаккыи
пчэуи кьэлэ-лэуи зэхъум,
Кылыу «Ыхы-Ыхы»
ылуагъ. Пчэтуи ашхы-
гъашху «Ыхы-Ыхы»
кьауагъ. — Сыд пае шхы-
мычхыра? — цэлунэжыгъэр
кьауапкыгъ.

— Кьаптыгъэ тлэкур
ккэлэ нахъ инымэ ашхы-
жыгъэ нахъ цыккышхт ара-
мыгъэшху, арышхт, ахэр
мэлэклэ маллэ, мэгъышхт
модрэхэри агъэчхыхэрэн,
— ылуагъ Кылыу.

Джыри зы мэлырэ зы
тхычэтрэ кыфэнагъэти,
ыуккышхт цэлунэжыгъэр
аригъэшхыгъ. «Шхычхы-

чхыи, кьэккышхт шхуэ-
рчхыуеу шхуишхышхт», —
ылуагъ Кылыу. Зэриуа-
гъэу цэлунэжыгъэр пчэуи
кьэлэ-лэуи, еж Кылыу
«Ыхы-Ыхы» ылуагъ.

Пчэтуи «Ыхы-Ыхы»
кыккылотыккыжыгъ.

— Сыд пае адэ шхымы-
чхыжыра? — ылуи етлэу
кьауапкыгъ. — Псыфаллэ
маллэхэшхт, псыхъом ккыи
хыанцэмккэ кьыгъахуи,
шыбзэмккэ кьахы псы
егъашхт, — ылуагъ.

Псыхъом цэлунэжыгъэр
ккыуагъэ псы кьыхышху.
Хыанцэмккэ кьыригъахы-
мэ шыбзэмккэ кьыхышху
нэф шыгъэ. Нэф зэшхышхт,
Кылыу ккэлэхэр гъогум
кьытыришхт «Шхыккы!»
ылуи кьытлэушхыжыгъэх.

Тыгъэр лэзгъэшху кьы-
дэжыгъэу шыбзэ цаккэ
псы тлэкур дэтэу кьыхы
кьэккыжыгъ. Ау зыпари
шылэжышхт.

— Алахъэм сигъэунэ-
хуи, силэ тлэкур зэккэ
ашхы ккыжыгъэх, — ылуи,
ккыгъэшхышхт кууагъэ.

ЖЭНЭ Къырымызэ

Сишхуагъэ кьэсэгъаккы

Сянэ шлэху кьэккыжышхтэн,
лофшлэнэу илэр маккэ.
Сэ сишхуагъэ кьэсэгъаккы,
Кьэккыжышхт, ныр гушхушхт.

Гьэстынышхт кьэсэгъаккы,
Тхыккышхт иккышхт.
Столэр кьабзэу кьэсэгъаккы,
Унэ ккышхт кьэсэгъаккы.
Чэтлэу лусыр афэсэхы,
Шалэу изэу псыр кьэсэхы.

Сянэ ахэр игонэшхт,
«Дэгъоу тлэагъэ» — кьысшхт.
Сишхт ккышхт джы кьэсэгъаккы.
Мары нани кьэсэгъаккы.

Шхышхт, шхышхт?

Тфызаккэ ккэ уеджэшт

Ренэу псынэпс лэшху ешхуэ шхы — «5»-ккэ уеджэшт. Бри-
танскэ шхышхтлэжышхт кьызэралорэмккэ, ккэлэеджаккышхт
еджэн лэф идэгъуагъэ мафэм кьыккышхт псэу рашхуэрэм ибагъэ
бэккэ елхышхт. Ккэлэцкыккышхт, чэщ-зымафэм кьыккышхт псы
стэчани 8 лэпэ-цыпэ изышхушхт оценкэ дэгъуагъэр кьахышхт.

Мы дунаир зэрэгъэшхыгъонь

Шхышхт чыгъэр уахтэр кьагъэлъагъоу, чыопсым изытет
зыфэдэшт кьыуагъашху, ошх кьырагъэшху, шхышхт шыгъу
кьыуагъэ, мэккэ гьэшхыгъонхэр кьапылхушхт, тхыпэхэмккэ теоху
«Лэгъушхт», шхышхт гьэшхыгъон зэфэшхыафышхт ахэлхэмккэ
уагъэгупшысэу. Джаш фэдэ чыгъэр Латинскэ Америкэм ыккы
Африкэм кьацэккышхт.

Нэккышхт
зыгъэхызыгъэр
МАМЫРККЫ
Нуриет.

Адыгэ Республикэм и Закон

Цыфхэр социальнэу ухьумэгъэнхэмкIэ Адыгэ Республикэм и закон заулэмэ зэхьокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рә ильэсым тыгъэгъазэм и 26-м ыштагъ

А 1-рә статъяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм шыпсэухэрэм къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэным ехьыллагъ» зыфиорэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2001-рә ильэсым мэзаем и 5-м аштагъэу N 221-р зытетэу «Адыгэ Республикэм шыпсэухэрэм къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэным ехьыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхьокIыныгъэхэр, 2001, N 2; 2003, N 2; 2004, N 12; 2010, N 2; 2012, N 4) мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм:

1) я 3-рә статъям иа 1-рә Iахь иа 3-рә пункт IуачIэ имылэжъу лъытэгъэнэу;

2) я 7-рә статъям я 3-рә Iахьыр хэгъэхьогъэнэу ыкIи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу;

«3. Мы статъям иа 2-рә Iахь зигугъу къышIыр лъэIу тхылыр гъот макIэ зилэ унагъор зыщыпсэурэ е зыдэшIыIэ чIыпIэм елгытыгъэу цыфхэр социальнэу зыхьумэхэрэ къулыкъум электрон шыкIэм тетэу Iэклагъэхьан алъэ-кIышт.»;

3) я 9-рә статъям:

а) а 1¹ — 1²-рә Iахьхэр хэгъэхьогъэнэу ыкIи ахэр мыщ тетэу къэтыгъэнэу;

«1¹. Къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъум зыщыкIэлъэлъухэрэ тхыгъэр зыштэрэр, къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъу къаратынымкIэ ищыкIэгъэ документхэмрэ къэбархэмрэ къаIыхыгъэнхэм фэшI къэралыгъо фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ къулыкъухэм, къэралыгъо къулыкъухэм е чIыпIэ зыгъэлорышIэжынымкIэ къулыкъухэм къафэлорышIэрэ организациехэм ведомствэ зэдэлэжъэныгъэ адызIэр, къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъур зыгъэнафэрэр ыкIи зигугъу къэтшыгъэ лъэIу тхылырмрэ документхэмрэ зэрэхэплэжыгъэхэм якIэуххэмкIэ унашъоу аштагъэмкIэ макъэ языгъэлужыгъэр гъот макIэ зилэ унагъор е гъот макIэ зилэ шъхъэзакъор зыщыпсэурэ е зыдэшIыIэ чIыпIэм къепхыгъэ зыгуыкIэу цыфхэр социальнэу зыхьумэхэрэр ары.

1². Къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъум зыщыкIэлъэлъухэрэ тхыгъэр зыштэрэр, къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъу къаратынымкIэ ищыкIэгъэ документхэмрэ къэбархэмрэ къаIыхыгъэнхэм фэшI къэралыгъо фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ къулыкъухэм, муниципальнэ фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ къулыкъухэм, къэралыгъо къулыкъухэм е чIыпIэ зыгъэлорышIэжынымкIэ къулыкъухэм къафэлорышIэрэ организациехэм ведомствэ зэдэлэжъэныгъэ адызIэр, джащ фэдэу унашъоу ыштагъэмкIэ макъэ языгъэлужыгъэр къэралыгъо, муниципальнэ фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ гупчэу (ыужкIэ пшъэрылыбэ зилэ гупчэр Iоэз дгъэкIошт) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэу зэзэгъыныгъэ зыдашыгъэр ары.»;

б) я 2¹ — 2³-рә Iахьхэр хэгъэхьогъэнэу ыкIи ахэр мыщ тетэу къэтыгъэнэу;

«2¹. Мы статъям иа 2-рә Iахь зигугъу къышIыр лъэIу тхылыр электрон шыкIэлэ цыфхэр социальнэу зы-

ухьумэхэрэ къулыкъум фагъэхьан алъэ-кIышт.

2². Электрон документхэр, джащ фэдэу ведомствэ зэдэлэжъэныгъэмкIэ, пшъэрылыбэ зыгъэцкIэрэ гупчэмкIэ къалэклагъэхэрэ документхэр IэубытыпIэ къызыфашIыхэзэ, къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъур федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ адиштэу агъэнафэ.

2³. Ведомствэ къэбар зэдэлэжъэныгъэ зэрадыриIэштым ехьылIэгъэ зэзэгъыныгъэхэу адишIыгъэхэр IэубытыпIэ къызыфишIыхэзэ, цыфхэр социальнэу къэзыухьумэрэ къулыкъум къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъу цыфхэм аратынымкIэ ищыкIэгъэ документхэу, къэбархэр къэралыгъо фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ къулыкъухэм, муниципальнэ фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ къулыкъухэм, нэмыкI къэралыгъо къулыкъухэм, чIыпIэ зыгъэлорышIэжынымкIэ къулыкъухэм, къэралыгъо къулыкъум е чIыпIэ зыгъэлорышIэжынымкIэ къулыкъухэм къафэлорышIэрэ организациехэм алэклэлъхэр къыIэклагъэхьанхэм зыщыкIэлъэлъурэ тхылыр афегъэхьы.»;

в) я 5-рә Iахьыр мыщ тетэу къэтыгъэнэу;

«5. Документхэр къызырахьылIэр нэуж цыфхэр социальнэу зыхьумэхэрэ къулыкъур мэфишIым къыкIоцI ахэм ахэплэ ыкIи къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъур зэрагъэнэфагъэмкIэ е ар агъэуцунэу зэрамыдагъэмкIэ зактыфэзыгъэзагъэм макъэ регъэлужы. Джыри уплэкIун горэхэр зэхэцгъэн фаеу зыхьукIэ, цыфхэр социальнэу зыхьумэхэрэ къулыкъум ащ фэдэ уплэкIуныр зигугъу къэтшыгъэ пIальэм зэрэзехицагъэмкIэ зыкыфэзыгъэзагъэм макъэ регъэлужы. Ащ фэдэу зыхьукIэ, ищыкIэгъэ документхэр къызырахьылIэгъэ нэуж мэфэ 30 нахьыбэ тыримыгъашIэу къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъур зэрагъэнэфагъэмкIэ е ар агъэнафэу зэрамыдагъэмкIэ зыкыфэзыгъэзагъэм макъэ регъэлужы.»;

г) я 5¹-рә Iахьыр хэгъэхьогъэнэу ыкIи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу;

«5¹. Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ адиштэу, къэралыгъо е муниципальнэ фэIо-фашIэхэр зэхэзыщэнэу полномочие зилэ къулыкъур къызэрэ-кIэлъэлъурэм тетэу цыфхэр социальнэу зыхьумэхэрэ къулыкъум гъот макIэ зилэ унагъом е гъот макIэ зилэ шъхъэзакъом къэралыгъо социальнэ IэпыIэгъу зэрэфагъэнэфагъэм ехьылIэгъэ къэбархэр алэклэгахьы.».

Я 2-рә статъяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «КIэлэцIыкIум пае мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу зэраратырэм ехьыллагъ» зыфиорэм зэхьокIыныгъэ фэшIыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2004-рә ильэсым тыгъэгъазэм и 30-м аштагъэу N 277-р зытетэу «КIэлэцIыкIум пае мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу зэраратырэм ехьыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхьокIыныгъэхэр, 2004, N 12; 2005, N 6; 2006, N 12) зэхьокIыныгъэ фэшIыгъэнэу, я 7-рә статъяр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«Я 7-рә статъяр. КIэлэцIыкIум

пае мазэ къэс аратырэ ахьщэ IэпыIэгъур зэрагъэнэфэрэ шыкIэр, ащ фэдэ IэпыIэгъу агъэуцуным ыкIи аратыным фэшI ведомствэхэр зэрэ-зэдэлэжъэхэрэ

1. Унагъом хахъоу иIэм ехьылIэгъэ къэбархэр зэрыт лъэIу тхылыкIэ кIэлэцIыкIухэр зилэхэм зактызыфагъазэ-кIэ мазэ къэс ахьщэ къаратыным зыщыкIэлъэлъухэрэ тхылыр къаIызы-хырэр, кIэлэцIыкIум пае мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу къаратынымкIэ ищыкIэгъэ документхэмрэ къэбархэмрэ къаIыхыгъэнхэм фэшI къэралыгъо фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ къулыкъухэм, муниципальнэ фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ къулыкъухэм, къэралыгъо къулыкъухэм е чIыпIэ зыгъэлорышIэжынымкIэ къулыкъухэм къафэлорышIэрэ организациехэм ведомствэ зэдэлэжъэныгъэ адызIэхэр, кIэлэцIыкIум пае мазэ къэс аратырэ ахьщэ IэпыIэгъур зыгъэнафэхэрэ ыкIи зигугъу къэтшыгъэ лъэIу тхылырмрэ документхэмрэ зэрэхэплэжыгъэхэм якIэуххэмкIэ унашъоу аштагъэмкIэ макъэ языгъэлужыгъэрэ цыфхэр социальнэу зыхьумэхэрэ къулыкъухэу Адыгэ Республикэм шызэхэцагъэхэу кIэлэцIыкIу зилэхэр зыщыпсэухэрэ чIыпIэхэм къапхыгъэхэр ары. Унагъом хахъоу иIэр зыфэдиыр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ыгъэнэфэрэ документхэмкIэ кагъэшып-къэжыых. Организациехэм зэхэцэн-правовой лъапсэу яIэм ыкIи мылкъу лъэпкъэу къызфагъэфедэрэм ямылгы-тыгъэу зигугъу къэтшыгъэ докумен-тхэр ыпкIэ хэмылэу цыфхэм аратын фае.

2. ЛъэIу тхылыр къаIызыхырэр, кIэлэцIыкIум пае мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу къаратынымкIэ ищыкIэгъэ документхэмрэ къэбархэмрэ къаIыхыгъэнхэм фэшI къэралыгъо фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ къулыкъухэм, муниципальнэ фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ къулыкъухэм, къэралыгъо къулыкъухэм е чIыпIэ зыгъэлорышIэжынымкIэ къулыкъухэм къафэлорышIэрэ организациехэм ведомствэ зэдэлэжъэныгъэ адызIэр, джащ фэдэу унашъоу ыштагъэмкIэ макъэ языгъэлужыгъэрэ къэралыгъо, муниципальнэ фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ гупчэу (ыужкIэ пшъэрылыбэ зилэ гупчэр Iоэз дгъэкIошт) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэу зэзэгъыныгъэ зыдашыгъэр ары.

3. Мы статъям иа 1-рә Iахь зигугъу къышIыр лъэIу тхылыр, джащ фэдэу документхэу (къэбархэу) кIэлэцIыкIум пае мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу къаратынымкIэ ищыкIагъэхэр электрон шыкIэлэ цыфхэр социальнэу зыхьумэхэрэ къулыкъухэм алэклагъэхьанхэ алъэ-кIышт.

4. Электрон документхэр, джащ фэдэу ведомствэ зэдэлэжъэныгъэмкIэ, пшъэрылыбэ зыгъэцкIэрэ гупчэмкIэ къалэклагъэхэрэ документхэр Iэубы-тыпIэ къызыфашIыхэзэ, кIэлэцIыкIум пае мазэ къэс аратырэ ахьщэ IэпыIэгъур федеральнэ хэбзэгъэуцугъэмрэ Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэрэ адиштэу агъэнафэ.

5. КIэлэцIыкIум пае мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу къаратынымкIэ ищыкIэгъэ документхэр (документхэм якопиехэр, къэбархэр) цыфхэр социальнэу къэзыухьумэрэ къулыкъухэм къэра-

лыгъо фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ къулыкъухэм, муниципальнэ фэIо-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ къулыкъухэм, нэмыкI къэралыгъо къулыкъухэм, чIыпIэ зыгъэлорышIэжынымкIэ къулыкъухэм, къэралыгъо къулыкъум е чIыпIэ зыгъэлорышIэжынымкIэ къулыкъухэм къафэлорышIэрэ организациехэм къалахых зигугъу къэтшыгъэ документхэр (документхэм якопиехэр, къэбархэр) ащ фэдэу къулыкъухэм е организациехэм алэклэлъхэ зыхьукIэ ыкIи мазэ къэс кIэлэцIыкIум пае ахьщэ IэпыIэгъу зэраратынэу зытефэрэм зигугъу къэтшыгъэ документхэр алэклимыгъэхьагъэ зыхьукIэ.

6. КIэлэцIыкIум пае мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу къаратыным фэшI 2010-рә ильэсым бэдзэогъум и 27-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 210-р зытетэу «Къэралыгъо, муниципальнэ фэIо-фашIэхэр зэрагъэцакIэхэрэм ехьыллагъ» зыфиорэм къызэрэщыдэлъытагъэм тетэу ведомствэхэм къэбархэр злъа-гъэлэсыжыых.

7. Сабыим пае мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу къазэраратыштымкIэ е ащ фэдэ IэпыIэгъу къаратынэу зэрамыда-гъэмкIэ цыфхэр социальнэу зыхьумэхэрэ къулыкъум зыкыфэзыгъэза-гъэм макъэ регъэлужы мы статъям иа 1-рә Iахь зигугъу къышIыр пIальэм ыуж мэфишI нахьыбэ тыримыгъашIэу. Унагъом ихахьохэу лъэIу тхылым зигугъу къышишIыхэрэм яхьылIэгъэ къэбархэр джыри уплэкIугъэнхэ фаеу зыхьукIэ, цыфхэр социальнэу зыхьумэхэрэ къулыкъум пIальэу зигугъу къэтшыгъэм ащ фэдэ уплэкIун зэрэзехицагъэмкIэ зыкыфэзыгъэза-гъэм пэшIорыгъэшIэу макъэ регъэлэ. Ащ фэдэ уплэкIун джыри зызэхашкIэ, кIэлэцIыкIум пае мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу къазэраратыштымкIэ е ащ фэдэ ахьщэ IэпыIэгъур къаратынэу зэрамыдагъэмкIэ кIэух джэуапыр закты-фэзыгъэзагъэхэм мэфэ 30 нахьыбэ тырамыгъашIэу аратыжы.

8. ЛъэIу тхылыр къэзыхьыллагъэр мазэ къэс сабыим пае ахьщэ IэпыIэгъу къаратынэу зэрамыдагъэм ехьылIэгъэ унашъомкIэ цыфхэр социальнэу зыхьумэхэрэ къулыкъоу ащ фэдэ ахьщэ IэпыIэгъур зыгъэнафэрэм, къызытырэм ыкIи (е) хьыкумым ятхьаусыхьылэн ыльэ-кIышт.

9. Охьтабэрэ (мэзихым къыкIоцI) сабыим пае ащ фэдэ ахьщэ IэпыIэгъур къаламыхыгъэ зыхьукIэ, цыфхэр социальнэу зыхьумэхэрэ къулыкъум ар зыкIаламыхыгъэр зэрегъэшIэфэ ыкIи ищыкIэгъэ унашъор аштэфэ нэс ащ икьэтын къызэтырелажэ.

10. КIэлэцIыкIум пае мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу зэраратырэ шыкIэу мы статъям къышIыдэлъытагъэхэм анэмыкIхэр зыгъэнафэрэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ары.».

Я 3-рә статъяр. Мы Законом IуачIэ иIэ зыхьурэр

Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфишI зытешIэ-кIэ мы Законом IуачIэ иIэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Лышхьэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 28-рә,
2012-рә ильэс
N 168

Музеир лӕужжхэм яӕотакӕу

Адыгӕ кӕралыгӕо университетым ишӕныгӕэлӕжхэм ясовет кӕзӕако фӕхуи, СССР-м изаслуженнӕ трене-рӕу, кӕлӕгӕдӕжӕ шӕныгӕэхэмкӕ докторӕу, профес-сорӕу, мыекӕопӕ бӕнӕпӕ еджапӕм лӕапсӕ фӕзышыгӕ Кобл Якъубӕ физкультурӕмрӕ дӕудомрӕкӕ институтым музей кӕыщыфӕзӕуахыгӕ.

Зӕхӕхӕр пӕублӕ гушыӕкӕ кӕызӕузыхыгӕр ыкӕи зезы-щагӕр Адыгӕ кӕралыгӕо университетым физкульту-рӕмрӕ дӕудомрӕкӕ иинститут ипащӕу Бгӕошӕ Айдӕмыр.

щыӕагӕх Нӕпсӕу Ку-щыку, Кобл Якъубӕ ышнахыжӕу Мыр-зӕбӕч, Я. Коблым ыгӕсагӕмӕ ацӕкӕ Ишӕынӕ Алик, Изра-иль кӕикӕыжыгӕ Нӕпсӕу Нихӕад.

Ишӕынӕ Алик игупшысӕ кӕызрӕ-щыхигӕщыгӕу, спортым ишӕӕны-гӕ римыпхыгӕми, Кобл Якъубӕ спор-

тихыгӕ спортым пӕуныгӕ мӕ-хӕнӕу иӕр дӕгӕу кӕыгурыло-щтыгӕ. Джары ышнахыкӕ Ишӕынӕ зыкӕфӕхуштыгӕр спортым пытыным пӕе. Якъубӕ самбӕмкӕ, шӕхӕфит бӕнакӕм-кӕ СССР-м спортымкӕ имас-тер хуыгӕ. Спорт зӕнӕкӕоку-хэм медалыбӕ кӕащимыхы-гӕми, ыгӕсагӕхэм яшӕагӕкӕ

рымӕкӕ Нурбий, Биданӕкӕ Рӕ-мӕзан, Мӕрӕтыкӕ Сахидӕ, Цун-тӕыжӕ Зарӕ, Делӕкӕ Адамӕ, Пшыкӕаныкӕ Долӕтыкӕ, Адзы-нӕ Алий, Нӕпсӕу Бислӕнӕ, нӕ-мыкӕхэм кӕытфӕотӕгӕр зӕфӕп-хысыжымӕ, мыекӕопӕ бӕнӕпӕ еджапӕр яшӕӕныгӕ щыц хуыгӕ. Кобл Якъубӕ ишӕушӕагӕу ац хӕлыр бӕ.

Музеир кӕызӕ-ӕуахыным ыпӕкӕ лентӕ пӕыжыыр зыщызӕпаупкӕы-ным Кобл Якъубӕ илӕсыбӕ дӕзыгӕ-шӕгӕ ишӕхӕгӕу-сӕу Джарӕт гушы-ӕр зыратым нӕпсӕу кӕхырӕм гур зӕри-дӕзщтыгӕ. Тренер цӕрылор зытхӕкӕ-жыгӕм ыуж илӕс тешӕагӕми, непи кӕыдготӕу тӕытӕ-зӕ, иӕошӕагӕ тыгу кӕӕтӕгӕкӕыжы, мурад чыжӕу иӕ-гӕхэм тахӕплӕ.

Шӕхӕф-тын лӕапӕ

...Илӕс 70-рӕ Кобл Якъубӕ зӕр-хуыгӕр игӕкӕоты-гӕу Мыекӕуапӕ

щыхагӕуӕнӕфыкӕыгӕагӕ. Адыгӕ кӕралыгӕо университетым ирек-торӕу Хуӕнӕго Рӕщыдӕ пчыхӕ-зӕхӕхэм кӕыщыгушыӕзӕ, Якъу-бӕ ишӕушӕагӕхэм, игухӕлхэм ягуыу кӕышыгӕ. Шӕхӕфты-нӕу тренер цӕрылом фишӕыгӕмӕ ащыщыгӕ спорт Уӕнӕшо Мыекӕ-уапӕ шагӕпсыным фӕшӕ ахыцӕу пӕлӕхӕщтыр зӕрӕщыӕр зӕрыт-хӕгӕ тхыгӕыр зӕрӕритыгӕагӕр.

Шыкур. Спорт Уӕнӕшор Адыгӕ кӕралыгӕо университетым ища-гу шашы. Иӕфхӕр псынкӕу зӕр-лыкӕуатӕхӕрӕм тагӕгушӕ. Уӕн-шом Кобл Якъубӕ ыцӕкӕ еджӕнхӕу тӕгуыгӕ.

Я. Коблым ыпхуыхӕр, иӕхыыл-благӕхӕр музейм икӕызӕлухы-гӕом тӕӕгӕуыгӕх. Хуӕнӕго Рӕ-щыд, Бгӕошӕ Айдӕмыр, Шагудж Аслӕн, нӕмыкӕхӕу музеир шӕп-хӕ лӕагӕмӕ адиштӕу зыгӕпсы-гӕхэм гӕунӕ имыӕу афӕразӕх, гӕзӕтымкӕи «тхӕашӕуегӕпсӕу» араӕожы ашӕоигӕу.

Музейм икӕызӕлухын Прави-тельствӕм илӕыкӕохӕр, депутат-хӕр, спортым пыщагӕхӕр хӕлӕ-жыагӕх.

ЕМТИЛӔ Нурбий.

тым ар фигӕсӕзӕ, шӕныгӕу зӕ-ригӕгӕотыгӕр шӕуӕкӕ кӕетӕ-жыгӕ. Ныбжыкӕ тхӕапша спортым ишӕуагӕкӕ шӕӕны-гӕм зыкӕыщызыгӕотын зылӕ-кӕыгӕр?

Якъубӕ ышнахыжӕу Мырзӕ-бӕч дӕм кӕулыкӕур офицерӕу

Адыгеир дунаим щызӕлӕшӕагӕ.

Зӕхӕхэм кӕыщыгушыӕагӕ-хэм, спортым пыщагӕхӕу Хӕ-тӕгу Адамӕ, Хӕсанӕкӕ Мура-тӕ, Джарымӕкӕ Юсыф, Бжӕ-шӕ Рӕмӕзанӕ, Абрам Агамирян, Владимир Гуриным, Лӕӕцӕр Хӕзрӕт, Емыж Арамбий, Джа-

Адыгӕ кӕралыгӕо универси-тетым иректорӕу, профессорӕу Хуӕнӕго Рӕщыдӕ зӕхӕхэм кӕы-зӕрӕщиӕагӕу, университетым иӕф щызышӕагӕхэм афӕгӕхы-гӕу еджапӕм музей кӕыщы-зӕуахӕу нахыпӕкӕ кӕыхӕкӕы-гӕп. Кобл Якъубӕ дунаир зихӕ-жыгӕр илӕс зыщыхуӕрӕм ехуӕлӕу музей кӕыфӕзӕуа-хыгӕ. Зӕлӕашӕрӕ цыфым, кӕ-лӕгӕаджӕм, тренерым ыгу кӕы-темыожым, иӕошӕагӕкӕ кӕытхӕт, лӕужжхӕр зӕрепхы.

Кобл Якъубӕ егӕашӕи тшы-мыгӕушӕжыным, игӕхӕагӕ-хӕр цыфхэм ашӕнхэм афӕшӕ университетым ишӕӕкӕ-псӕуӕ кӕыпкырыкӕу шӕныгӕэлӕж-хэм ясовет зыкӕыныгӕ ахӕлӕу щызӕдашти, музей кӕызӕуа-хыгӕ.

Зӕхӕакоӕмӕ гупшысӕ шӕхӕ-ӕу яӕр пӕуныгӕм, гӕсӕныгӕм, тарихым, неушырӕ мафӕм яп-хыгӕх. Музейм кӕыщагӕлӕгӕ-гӕорӕ сурӕтхэм, нӕрылӕгӕу Ишӕынӕгухэм уагӕгӕуазӕ. Ушӕ-тынхӕр зышӕыштхӕ шӕныгӕ-лӕжхэм Кобл Якъубӕ имузей Ишӕынӕгушӕу афӕхушт. Влади-мир Невзоровым, Емыж Арам-бий, Лӕӕцӕр Хӕзрӕт, Гостӕкӕ Хуӕмӕр, нӕмыкӕхэм ясурӕтхӕр лӕхӕаным иӕотакӕох.

Хуӕнӕго Рӕщыдӕ кӕыӕа-гӕхэм анахӕу кӕахӕдӕщы тшӕоигӕор Москва, Красно-дар, нӕмыкӕ кӕалӕхэм кӕары-кӕыхӕзӕ Шӕацӕ ылӕныкӕо е фӕшӕхӕф чыпӕ кӕоштхэм ятурист гӕогухэм Кобл Якъу-бӕ имузей ахагӕхӕаным пы-лыштых. Мыекӕопӕ бӕнӕпӕ еджапӕр дунаим нах цӕры-ӕо щыхуным, Я. Коблым ишӕушӕагӕу лӕыгӕкӕотӕгӕ-ным афӕшӕ Иӕфым фежыагӕ-хэм ягухӕлӕышӕхӕр кӕадӕ-хуӕнхӕу тӕгуыгӕ.

Музейм икӕызӕлухын фӕгӕ-хыгӕ зӕхӕхэм кӕыщыгу-

Зӕхӕзышагӕхӕр:

Адыгӕ Республикӕм лӕпкӕ Иӕфхӕмкӕ, Иӕкӕыб кӕӕралхэм ащыпсӕурӕ тильӕпкӕгӕуухэм адырӕа зӕпхыныгӕэхэмкӕ ыкӕи кӕзбар жӕугӕм иамалхэмкӕ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскӕр, 236

Редактор
шӕхӕӕӕр

ДӕРБӕ
ТИМУР

Редактор
шӕхӕӕӕм
иапӕрӕ гуадзӕр
МӕШӕЛӕКӕО
Саид

Редактор
шӕхӕӕӕм

игуадзӕр —
пшӕдӕкӕыж
зыхыӕр
секретары
ХӕУРМӕ
Хуӕсен

Редакциер
зыдӕшыӕр:
385000,

кӕ. Мыекӕуапӕ,
ур. Первомайскӕр,
197.

Телефонхӕр:
приемнӕр:
52-16-79,

редактор шӕхӕӕӕм
иапӕрӕ
гуадзӕр:
52-49-44,

редактор гуадзӕр-
пшӕдӕкӕыж зы-
хыӕр секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхӕаты-
гӕр:

Урысые Федерацием
хӕутын Иӕфхӕмкӕ,
телерадиокӕӕтын-
хэмкӕ ыкӕи зӕлӕы-
ӕсыкӕ амалхэмкӕ
и Министерствӕ
и Темыр-Кавказ
чыпӕ гӕлоры-
шӕпӕ, зӕраушыхӕа-
тыгӕ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырӕр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кӕ. Мыекӕуапӕ,
ур. Пионерскӕр,
268

Пчыагӕр
4010

Индексхӕр
52161
52162

Зак. 597

Хӕутыным
узщыкӕлтхӕнӕу щыт
уахӕтӕр
Сыхыатыр 18.00
Зыщыкӕлтхӕгӕхӕ
уахӕтӕр
Сыхыатыр 18.00